

Asonkyrön Joulu
1986

**Isonkyrön kunta
ja
Isonkyrön seurakunta**

toivottavat Pohjankyrön kansalle
joulurauhaa ja onnea vuodelle 1986

*Älkää peljätkö; sillä katso, minä ilmoitan teille
suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle:
Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja.*

Luuk. 2;10—11

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta*

Sisällysluettelo

Joulutervehdys	Mauno Salomäki	2
Kunnanterveiset	K.J. Mielty	3
Yrittäjäterveiset	Jaakko Ujainen	4
Kotiseutuyhdistys katsoo eteenpäin	Kalevi Vuorinen	5
Mannerheimin Lastensuojeluyhdistys	Pirkko Viljanmaa	6
Mustat turistit	Matti Hannuksela	8
Talkoot, yhteistyön juhlat	Matti Loukola	10
Kehityksen kulku	Leo Kyntäjä	14
Kuuluisin Isokyröläinen?	Kalevi Vuorinen	15
Kun Hella ei verä	Leo Kyntäjä	16
Ryhmä Pollari, yhden vajaa	Matti Hannuksela	20
Et kyllä usko, mutta	Marnen	23
Joulumuisto	Marnen	27

Kansikuva	Valokuvausliike Mielty
Kustantaja	Isonkyrön Yrittäjät ry
Toimituskunta	Tarja Ollila Terttu Harju Väinö Kujala Hannele Erkkilä Irmeli Kosonen
Vastaava toimittaja	Jaakko Ujainen
Painopaikka	Kurikka-Paino Ky

Teille on syntynyt Vapahtaja

Otsikossa on lyhyesti ilmaistu koko joulun sanoma. Siinä on samalla paras joulutervehdys, minkä me voimme toisillemme välittää. Se on monelle tuttu ajatus vuosien takaa, mutta kuitenkin aina uusi. Jälleen käsillä olevana jouluna se meitä puhuttelee.

Maailman ensimmäisenä jouluna sanoma Jeesuksen tulosta koettiin ratkaisevana maailman käänteenä. Vuosituhantinen odotus täyttyi ja Jumalan lähettämä pelastus valaisi pimeän maailman. Ei ihme, että virisi kiitosmieli, ja Jumala sai kunnian enkeleiltä ja ihmisiltä. Tämä sanoma on kaikunut ihmiskunnan keskellä pian kaksituhatta vuotta. Missä se on tullut vastaanotetuksi, siellä se on yhä uudelleen avannut ihmisten elämään toivon ja tulevaisuuden. Ja kiitosmielen.

Joulun sanoma luo kirkasta valoaan sydäntalven pimeään jälleen vuonna 1986. Se tulee keskelle ihmimillistä elämää, sen huoliin ja ongelmiin. Se avaa Jumalan mahdollisuuksia sielläkin, missä ihmisneuvot ovat lopussa. Joulun sanoma tulee keskelle meidän syyllisyyttämme ja julistaa Jumalan rakkautta ja anteeksiantoa.

Joulun sana luo valoaan myös yhteiseen elämäämme. Se tahtoo auttaa meitä katselemaan maailmaa yli omien ympyröittemme ja heijastamaan Jumalan rakkautta.

Edellä olevin ajatuksin haluan toivottaa hyvää joulua ja Jumalan siunausta jokaiselle lukijalle ja jokaiseen kotiin.

Mauno Salomäki

Rauhallista Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta

Kunnallisten asioiden hoitamisessa mukana olevien, niin myös muidenkin kuntalaisten, tulisi silloin tällöin pysähtyä muistelemaan, mitä sana k u n t a alunperin on merkinnyt. Se on tarkoittanut yhdes-
sä toimivaa kansanjoukkoa. Sitä meidän tulisi sanan varsinaisessa merkityksessä olla.

Aikaansa ja voimiaan ei kannata hukata repivään erihenkisyyteen, sillä ylimääräistä tarmoa pursua-
ville riittää kyllä tarpeeksi tehtävää rakentavassa yhteistyössä.

Roomalaiset muovasivat sananparreksi ikivanhan totuuden: "Homo homini lupus" eli ihminen ihmis-
tä kohtaan susi. Tästä syystä ovat ihmiset kaikkina aikoina muodostaneet kuntia eli yhdessä toimivia joukkoja jo turvallisuudenkin tähden.

Esihistoriallisena aikana paikallishallinnollisen yhteisön nimenä oli P i t ä j ä. Nimi on tarkoittanut kestitys- ja uhripitojen pitämistä.

Muinaispitäjien pohjalta muodostui sitten kristinuskon tuleamisen myötä k i r k k o p i t ä j ä t. Tällainen pitäjä oli jo rajoiltaan määrätty paikallishallinnollinen alueyhteisö. Asioista päätettiin pitäjänkokouksissa, joita johti itseoikeutettuna kirkkoherra.

Tähän vuodenaikaan ajankohtaisessa Jouluevanke-
keliumissa jo kerrotaan, kuinka Herodes määräsi kaiken kansan verolle pantavaksi. Niin myös pitäjien asukkailta perittiin monenlaisia veroja, joita aseistetut joukot kantoivat. Kun veronkantojoukko saapui pitäjään, oli johtomiesten järjestettävä veroherroille kestitysä. Näin pitäjä-nimen alkuperäinen tarkoitus "pitojen pitäjä" oli edelleen voimassa.

Kuten on tunnettua, kestitysvelvollisuus ja veronkantotapa johti lopulta mielivaltaiseen talonpoikien ryöstämiseen. Kuninkaissa käynneistä ei ollut apua. Talonpoikien oli noustava nuija kädessä oikeuksiaan puolustamaan. Tällaiseen yhteenottoon ajautumisen eräänä perussyyinä oli vahingollinen hallitsemistapa.

Valtaa pitävien taholta kansaa pidettiin hallintoal-
maisina, joita voi kohdella miten tahansa.

Tästä ajasta on kulunut jo useita satoja vuosia. Enää ei veronkantoa suoriteta aseistettujen joukko-
jen voimalla.

Valtiovallalla on nykyisin hallussaan menettelyta-
vat, joita ei niin selvästi heti huomata, kun aseistet-
tuja joukkoja. Nykyisin määrätään lainsäädännöllä, mitä kansalaisten e i s a a t e h d ä. Mikäli näin jatketaan, alkavat kohta kaikki toiminnat olemaan lailla kiellettyjä. Näihin kieltoihin on sitten oikeus-
teitse haettava muutosta tai vapautusta.

Kiellot aiheuttavat aina vastahankaisuutta. Eikö lakeja voitaisi laatia enemmän positiiviseen muo-
toon, säätämällä mikä on sallittua. Sitä olisi kansalaisten miellyttävämpi noudattaa.

Valtiovallan toimenpiteet vaikuttavat voimakkaasti kunnallisen itsehallinnon toimivuuteen. Siihen vaikuttavat ensisijaisesti myös meidän kaikkien kunta-
laisten asenteet.

Vastakohtaisuuksia korostavan joko-tahi-asenteen sijaan tulisi enenevässä määrin omaksua rakentavaa sekä-että-asennetta.

I s o n k y r ö n yhdessä toimiva kansanjoukko eli k u n t a voi olla suhteellisen tyytyväistä kuluneen vuoden toimintaansa. Saavutukset tullaan aikanaan erittelemään ja julkaisemaan kunnalliskertomukses-
sa.

Yhdessä toimiva kansanjoukko voi täällä turval-
lisin mielin valmistautua viettämään R a u h a l -
l i s t a J o u l u a. Otetaan tulevaisuuden haasteet yhteiselle vastuullemme. Silloin voimme toisillemme toivottaa H y v ä ä U u t t a V u o t t a.

K.J. Miely

kunnanhallituksen puheenjohtaja

Pienten harteilla

Muulla Suomessa kadehditaan Pohjanmaata sen pienyritysvaltaisuu­den johdosta. Täältä ei löydy isoja teollisuusjät­tejä, jotka työllistävät tuhansia ihmisiä ja joiden menestymisen ”armoilla” lepää kokonaisia paikkakuntia. Isokyrö on tyypillinen Etelä-Pohjalainen pienyritysvaltainen pitäjä.

Pienyritysvaltaisuu­ta kadehditaan monestakin syys­tä. Pienet eivät irtisano tuhansia työntekijöitä ker­ralla, vaan niistä on tullut tulevaisuuden työllisyy­den toivoja. Pienet yritykset eivät tee ihmisistä ison organisaation ratasta vaan luovat sosiaalisen ympä­ristön, joka kannustaa työntekoon ja jossa johtaja ja muu väki istuu samassa kahvipöydässä.

Pienet yritykset ovat liikkeissään joustavia, niis­sä syntyy ideoita ja ne pystyvät mukautumaan niin suhdanteisiin kuin kilpailutilanteen muutoksiinkin. Pienissä yrityksissä ovat usein myös omistajat työn­tekijöitä, jotka pystyvät venymään tilanteen niin vaa­tiessa. Omasta palkasta voi aina tinkiä ja itse teh­dystä ylityöstä ei tarvitse maksaa lisää.

Pienissä yrityksissä usein omistajien koko omai­sus on kiinnitetty yrityksen lainojen pantiksi. Se­kin panee yrittämään.

Mistä niitä pieniä yrityksiä on tänne sitten siu­naantunut. Niitä on syntynyt tarpeeseen. Niitä on syntynyt käsien taidosta. Niitä on syntynyt menesty-

misen haaveesta. Niitä on syntynyt hyvistä ideoista. Niitä on syntynyt vapauden kaipuusta, itsensä to­teuttamisen tarpeesta. Niitä ei synny väkisin eikä kei­notekoisesti.

Monet tunnustavat pienten yritysten tarpeellisuu­den ja merkityksen. Yrittäjät vain ihmettelevät, mistä löytyy se taho, joka on valmis tekemään jo­takein. Nyt tarvittaisiin paremmat mahdollisuudet oman pääoman tekemiseen, koska raha on tullut kal­liimmaksi — varsinkin pienille yrityksille. Verore­montti niin ikään unohti juuri pienten yritykset. Pie­nille on nyt annettava ilmaa siipien alle, sillä ne ta­kaavat tulevaisuuden työllisyyden.

Jaakko Ujainen

Isonkyrön Yrittäjät r.y.
puheenjohtaja

PS. Nyt hyväksytty ”elvytyslisätalousarvio” lupaa yritystoiminnalle noin 1 000 miljoonan markan hel­potuksia (joista tietysti suurin osa jää isojen käyt­toon). Kun Valmet ja Wärtsilä yhdistivät telakka­teollisuutensa, tuki valtio toimenpidettä yhteensä 700 miljoonalla markalla. Samalla syntyy arviolta 4 000 työtöntä?

Kotiseutuyhdistys katsoo eteenpäin

Johtokunnan kokouksessa juteltiin monien asioiden ohella tiedottamisesta. Parantamisen varaa on. Ellei mitään kerrota, niin toiminta on sisäänpäinlämpiävää. Koska satojen talojen seinillä riippuvat oltermanninsauvat, mikä tarkoittaa jäsenyyttä, niin asioista on syytä kertoa jäsenille ja kaikille lukijoille.

Rakennusten korjaus

Kattoasiasta kerroimme ja suunnitelma muutoksineen toteutui. Vaatimattomasti voidaan sanoa, että Helsingin Finlandiatolalla ja Isonkyrön kotiseutumuseolla vesikatot ovat samanlaista materiaalia.

Ohjelma jatkuu. Suunnitelmiin kuuluu: 1) Luttiradin katon korjaus. Lisää tuohia ja uudet malat. 2) Savusaunan olkikaton vahvistaminen ja sikäli kun keritään riihenkin. Kellä on pitkiä olkia? 3) Päärakennuksen ulkoseinien tilkitseminen ja ainakin pihan puolella olevien ylisuurten rakojen tasoittaminen tai mahdollisesti muut keinot. 4) Notkolla olevan tuvan lattian suoristaminen. 5) Lutin ja aitan nostaminen ja pystysuoraan asentaminen. Kökkään tullaan ensi kesänä pyytämään monet kerrat.

Ensi kesän toiminta

Jo nyt merkit viittaavat siihen, ettei museo tule ensi kesänä olemaan autiotalo vaan elävä. Naistoyhdistyksen kokouksessa oli kirjattu pitkä lista tapahtumia. Tulee erilaisia työnäytöksiä ja näyttelyjä. Maakunnallinen pellavapäivä ja porsliinipäivä asiantuntijoinen. Pitäjämäkasiinissa Opaskerhon kanssa näyttelytoiminta jatkuu. Tulee mm. taidenäyttely ja ainakin kaksi kovaa nimeä kuuluu olevan luvassa. Näistä asioista kerrotaan tarkemmin aikanaan.

Naksuu ja flaskuu

Yhdistyksen säännöissä on maininta julkaisutoiminnastakin. 70-luvulla koottiin Naksuu ja flaskuu kirjanen. Osaltamme olimme mukana 2. Matti Nummensalon runokirjan julkaisemista toteuttamassa. N ja F kirja on vähissä. Tuli esiin ajatus, että pitäisi yrittää uutta jatkoksi ensimmäiselle, joko siten, että mukaan otetaan mojovimmat entisestä tai kokonaan uutta.

On selvää, ettei heikoilla kannata lähteä yrittämään. Hosumalla huitaistusta ei ole edes rahanpyydystykseen. Kokouksessa päätettiin, että yritetään riittävän ajan kanssa. Ensimmäisestä kirjasta jäi pois

hyvääkin, koska ihmiset ovat jälkeenpäin muistaneet lisää. Eikä aineiston tarvitse välttämättä olla vanhaa vaan nykypäiviin saakka. Nykyäänkin kuulee näppäriä viisauksia ja huumoria, vaikkei enää olekaan monia sellaisia vanhan kansan viisaita kuin esimerkiksi Matti Rouru Kuivilassa oli. Myös kuvitus elävöittää kirjaa ja tuo vaihtelua.

Toivomme, että kyröläiset, muualle muuttaneet ja muut panisivat paperille kaikki mitä muistavat kyröläisperäisiä aforismeja, kaskuja ja paukahdoksia. Sopivuuden julkaisuun harkitsee toimikunta. Sillä on oma makunsa. Toimikunta voi pitää erinomaisena sellaista, jota joku itse ei pidä minään ja kääntäen.

Näissä merkeissä voi ottaa yhteyttä Hangassalon Erkkiin, Valtarin Maunoon ja allekirjoittaneeseen.

Hyvä esimerkki: "Saa sanua vain tuamariksi, sanoo Luaman Viljo, kun herastuomariksi karahterattihin".

Läpileikkaus Mannerheimin Lastensuojeluliiton Isonkyrön osaston toiminnasta 1926—1986

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Isonkyrön osasto perustettiin 10. tammikuuta 1926. Mukana perustavassa kokouksessa oli kouluneuvos Erik Mandelin. Osaston johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin rovasti N.E. Vainio ja sihteeriksi opettaja Kalle Saunamäki. Johtokunnan perustajajäseniä olivat Edw. Björkenheim, rovasti N.E. Vainio, kunnanlääkäri Väinö Airo, maanviljelijä Juho Lahti-Knuuttila, opettaja Kalle Saunamäki, rouva Klaara Vainio, rouva Olga Kailio, emäntä Eedla Lahti-Knuuttila ja emäntä Laina Kontsas. Tilintarkastajina kauppias Esa Kettula ja kanttori Aapeli Närhi.

Vuonna 1926 oli pikkulasten kuolleisuus vielä suuri ja siksi neuvolatyötä pidettiin tärkeänä. Kunnalle palkattiin kättilö, jonka tehtäviin kuului toimia pienten lasten hoidon nevojana ja äitikirssien järjestäjänä.

Vuosi 1927 oli vireä, sillä silloin palkattiin osaston ja kunnan toimesta terveyssisar, jonka tehtäväksi siirtyi pienten lasten neuvontatyö. Silloiset osastolaiset joutuivat todella olemaan toiminnassa mukana. Ei riittänyt terveyssisaren saaminen paikkakunnalle, vaan hänelle piti hankkia vuokra-asunto, huonekalut, polkupyörä ja koivuhalot polttopuiksi.

Koululääkäri toiminta aloitettiin ja koulukeittola saatiin käyntiin kaikissa kunnan kouluissa. Myöskin ns. kiertokorien valmistus ja lainaus aloitettiin. Kiertokori järjestelmä ennakoii nykyistä äitiyspakkausta, jota jaetaan kaikille odottaville äideille. Kiertokorin sisältöön kuului tyyny ja tyynynpäällinen, patjanpäällinen, äitiyslakana, napavöitä, pikkurättejä, nuttuja, tröijyjä neljä kappaletta, sukat, aluslakanoita, päällyslakanoita ja flanellivaippoja.

Maatalouskerho saatiin alulle myös 1927. Ensimmäinen kerhoneuvoja oli agronomi J. Kailio. Kerhon avulla lisättiin kotien ruokavalioiden terveellisyttä.

Alkutoiminnan rahoitukseen lahjoittivat avustuksen Edward Björkenheim ja Liisa ja Jaakko Hedgren Tukholmasta. Muita toiminnan rahoituskeinoja olivat jäsenmaksut, ompeluseurat, iltamat ja arpajaiset.

1930-luvulla osasto järjesti monenlaisia kursseja

mm. äitikursseja, karjanhoitokursseja, tytöille käsi-työkursseja ja keitto- ja säilöntäkursseja useissa kylätoimikunnissa. Uinnin opetus aloitettiin Pappilansaarella vuonna 1937. Uimaopetus sai kimmokkeen tapahtumasta, jossa koululaisten vene kaatui ja useita lapsia hukkui Kyrönjokeen.

Joka kesä vietettiin ohjelmalliset lastenjuhlat Pappilansaarella. Lastenjuhlat oli odotettu tapahtuma ja yleisöä oli aina runsaasti mukana.

Terveysvalistus oli tärkeä toimintamuoto. Riisitauti ja tuberkuloosi väheni huomattavasti ja lapsikuolleisuus aleni vuodelta. Vuosikymmenen lopulla osastolla oli Pukkilansaari uimakoulujen ja lastenjuhlien pitopaikkana.

1940-luvulla siirryttiin sodan ankeuden keskelle. Osaston valvonnassa oli sotakummitoiminta. Tehtävänä oli avustuksien välittäminen sodassa kaatuneitten tai sotainvalidien omaisille, lähinnä alaikäisille lapsille. Töitä tehtiin yhteistoiminnassa SPR:n kanssa. Vuonna 1943 otettiin osaston palvelukseen kodinhoitajatar. Kodinhoitajatar vastasi äidin kaikista töistä. Siihen kuului kodinhoidon lisäksi myös navetta-askareet.

Näihin aikoihin suunniteltiin terveystalon rakentamista Isonkyröön. Rakennusaie kuitenkin kariutui varojen puutteeseen, vaikka rahastoa pyrittiin kartuttamaan monin eri tavoin mm. rouva Helene Björkenheim lahjoitti osastolle Vaasan kaupungintalossa pidetyn juhlan tuoton. Siirtoväelle järjestettiin syntytystupa Iida Perttilän taloon ja toimittiin siirtolaislasten vastaanottajina asemalla yhteistoiminnas-

sa lottien kanssa. Jatkosodan vielä kestäessä saatiin tukikunta Ruotsista. Skönen kunta avusti lähettämällä rahaa ja paketteja, joissa oli vaatteita, kenkiä, saippuaa, elintarvikkeita ja muuta tarpeellista jaettavaksi sekä Isokyröläisille että siirtoväen lapsille.

1950-luvulla sotatoiminta jatkui. Osastolla oli kummilapsia ja avustuksia jaettiin puutteessa oleville perheille ja sotaorvoille. Sotakummiasiaa hoiti neiti Toini Salo. Leikkikenttä toiminta aloitettiin ja järjestettiin ryhtileirejä sekä tuettiin luistinrata hanketta. Järjestettiin kotivalmiuskursseja, joissa käsiteltiin lastenhoitoa, sosiaaliavustuksia ja kodinhoitoa. Vuonna 1955 oli avustuksia jaettu vuodesta -41 n. 4,5 miljoonaa.

1960-luvulla jatkui uimakoulut ja leikkikenttä toiminta. Järjestettiin hyvän käytöksen kursseja ja nappalahiihtoja. Avustettiin oppilaiden kuulotutkimuksissa. Jaettiin joulupaketteja ja avustuksia perheille sekä stipendejä kansalaiskoululla. Vuosina 1968—1972 tuettiin rahallisesti uimahalliyhdistystä. Muotinäytös pidettiin yhteiskoululla. Siinä ohella kerättiin varoja kahvituksella ja arpajaisilla.

Vuonna 1980 käynnistettiin ”Hetkinen” tiimalaisien kyyntikampanja. Myynnistä saaduilla tuloilla hankittiin päiväkotia Nuppulaan höyläpenkki työkaluineen ja seurakunnan päiväkerholle diaprojektori. Leikkitapahtuma ”Lystisunnuntai” vietettiin 1984. Aikuiset ja lapset leikkivät yhdessä perinneleikkejä. Vuonna -85 pidettiin ”Kasvata sydämmellä” ihmisuhdekurssi. Vanhemmat perehtyivät ohjaavan kasvatuksen menetelmiin. Tämän hetken toiminnasta voi mainita tukioppilastoiminnan, joka on vuodesta -81 toiminut Isonkyrön yläasteella. Nuoria kurssi-

tetaan ansaitsemaan taskurahaa ohjatulla lastenkäitsentä toiminnalla. Nykyään nuorten perheiden sukulaiset voivat asua kaukana ja aina ei tuttavien viitsi vaivata. Käitsentätoiminnan yhdyshenkilö voi välittää tytön lasten seuraksi.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Isonkyrön osasto on 60-vuotisen olemassaolonsa aikana ollut monen tärkeän asian alulle panijana. Alkuaikojen työ lasten terveyden hyväksi on siirtynyt lakisääteisesti kuntien ja valtion hallintaan. Nyt voi vapaaehtoisjärjestö paneutua auttamaan perheitä kasvattamaan myös henkisesti terveitä lapsia.

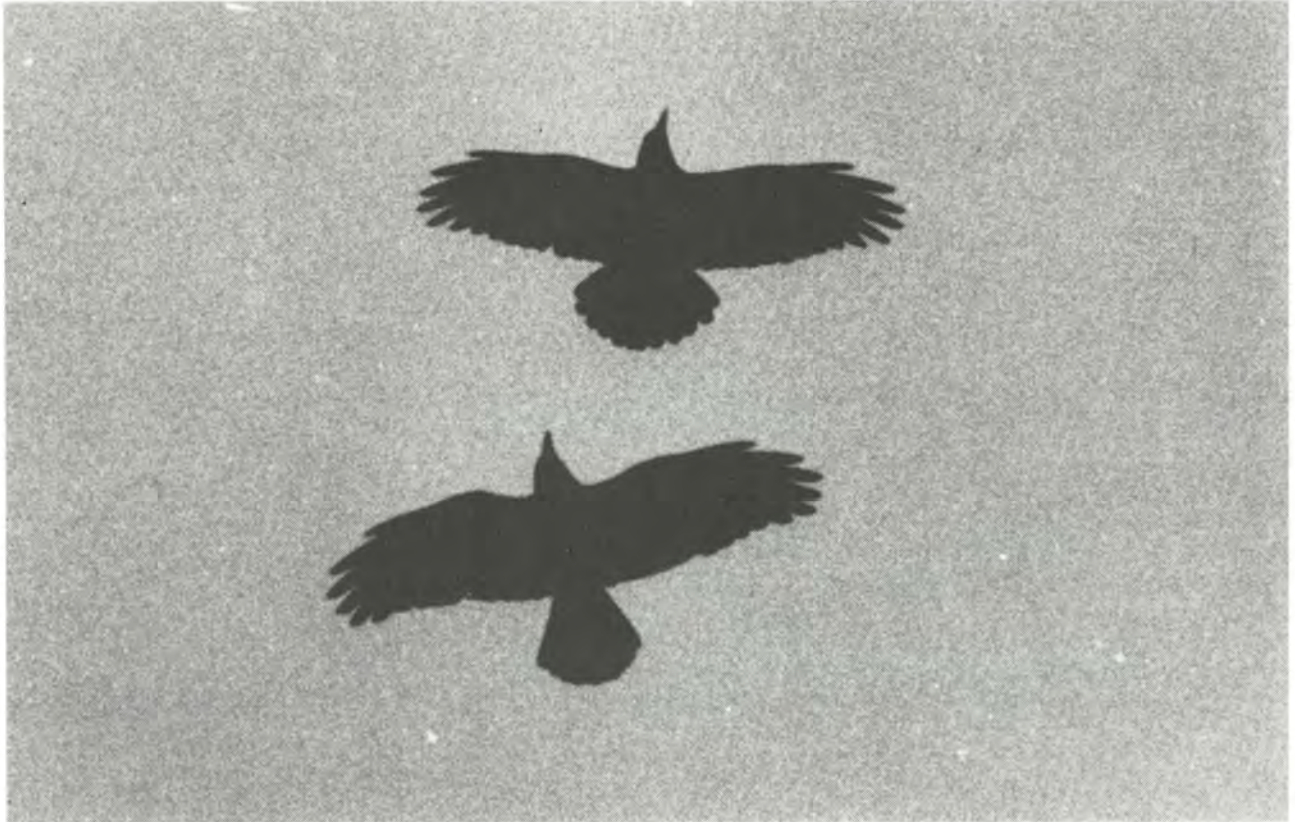

Lapsi, jota arvostellaan paljon
oppii tuomitsemaan
Lapsi, joka kohtaa vihamielisyyttä
oppii tappelemaan
Lapsi, joka joutuu naurunalaiseksi
kehittyy epävarmaksi
Lapsi, joka jatkuvasti saa kokea häpeää
kehittyy syyllisydentunteiseksi
Lapsi, jota kohdellaan suvaitsevaisesti
oppii avarakatseiseksi
Lapsi, jota kannustetaan
kehittää itsetuntoaan
Lapsi, joka kohtaa ystävyyttä
oppii tuntemaan luottamusta
Lapsi, joka saa kokea avointa peliä
oppii oikeudenmukaisuutta
Lapsi, joka hyväksytään ja jota kunnioitetaan
tuntee turvallisuutta

Dorothy Law Holte

Mustat Turistit

Jo maaliskuun aikana ilmestyy ensinmäisiä turisteja tutkimaan seurakuntaa. Ne ovat vähemmän toivottuja, mutta eipä niiden takia tarvitse edes opaskerholaisten suutaan avata. Sillä ne tulevat ilmojen halki ilman sen kummempia ennakoilmoituksia. Niillä on omat käytöstapansa, eikä niitä auta muuta kuin oppia ymmärtämään. Jokivarsien asukkaat suhtautuvatkin niihin viileän asiallisesti.

Kevätpuolessa niiden menot häiritsevät monia rauhaa rakastavia ihmisiä. Ne raakkuvat ja telmivät ilman näkyvämpää syytä vanhan kirkon suurten puitten luomassa kulttuurimaisemassa. Mustavariksen suomalainen nimitys kuvaa sanantarkasti tämän turistin ulkonäköä.

Ne ovat varsin seurallisia, pesänsäkin ne tekevät samoihin puihin moneen kerrokseen. Mitään kärhämää ei taida tulla siitä, että poikasten sapuskat joskus menevät väärille majoille.

Nämä turistit ovat varsinkin syyspuolessa tuoneet harmia monille perunafarmareille. Ne pyrkivät ahaasti kaivelemaan samoja apajia kuin viljelijätkin. Linnut ovat siinä uskossa, että jokamiehen oikeudet

koskevat perunamaitakin. Siinä ne ovat kuitenkin väärässä ja joutuvat antamaan periksi viimeistään talven tultua. Eikä kukaan tunnu niitä hetkeen kai-paavankaan. Mutta ne tulevat kuitenkin väellä ja voimalla yhä uudelleen.

Vanhan kirkon maisemissa ne ovat olleet jo vuodesta 1913, joten niitä voitaneen pitää jo oman pitäjän väkenä. Mustavarikset ovat varsin vaativia vieraita, eikä niitä joka seurakunnasta maastamme tavoitakaan. Satakunnassa niitä on runsaimmin, lisäksi täällä lakeuksilla, mutta ei kovinkaan monissa paikoissa. Isossakyrössä niitä on muutamia yhdyskuntia, pidimmepä niistä tai ei. Meidän pitäisi yrittää olla ymmärtäväisiä näitä 1880 luvulla maamme ilmestyneitä mustia raakkujia kohtaan. Koetakaan nyt ajatella hyvät ihmiset miltä kuullostaisi vanhan kirkon seutu ilman niiden hermoja repivää aamuista kärhämää. Etten lievästi sanoisi, tunnelma olisi onnettoman monotooninen. Tämä on oma käsitykseni, mutta vastakkaisiakin ajatuksia yritän varisten kanssa ymmärtää.

Kielletty puu

*Rengastettua puuta ei saa kaataa,
metsässä kun töitä tekee, raataa.
Toiset katko, karsi, kasaa,
siemenpuuta älä sahaa.*

*Siihen kelpaa metsän kaikkein parhaat,
ei niitä täynnä ole Tapiolan tarhat.
Puun kielletyn jos kaadat, olet raukka,
sun silmäs nokkikohon kanahaukka.
Kun vahinko se ei ois,
yhden, kahden, kolmen,
se koituis vahingoksi monen sukupolven.*

Väinö Hukka

Kissalla et pöytää pyyhi

*Vanha ämmä itki, nyhki,
kissalla kun pöytää pyyhki.
Kissa kynsi ämmän naaman,
opetuksen pitää saaman.*

*Vaari tuosta kimmastuu,
huutaa aivan auki suu:
Kissalla et pyyhi pöytää,
rätti täytyy jostain löytää.*

*Ämmä senkun kimpaantuu,
kun ei auta mikään muu.
Heittää kissan ukon kaljuun,
se putoo siitä vesipaljuun.*

Väinö Hukka

Mari ja Viljami

*Viljami kun otti Marin
pappi teki heistä parin.
Toisillenne on teidät luotu,
lohnareellä tänne tuotu.*

*Te sovittekin hyvin yhteen,
mä sidon teidät niin kuin lyhteen.
Ville, sormus tänne anna,
että voisin sen Marin sormeen panna.*

*Ville kiitteli ja pokkas,
Marin käsipuoleen koppas.
Talutteli Marin taloon,
Mari pääsi kotivaloon.*

*Ei kulje markkinoilla enää Ville,
Mari teki lopun sille.
Ei kulje enää maailmalla,
hän kotonaan on tossun alla.*

Väinö Hukka

Talkoot, yhteistyön juhlat

Kustaa Vilkuna on kirjoittanut talkoista: ”Erityisesti työllä auttaminen kuului entisaikaan kyläyhteisön jäsenten kunniallisiin ja mieluisasti noudatettuihin velvollisuuksiin. Kauneimman ilmenemismuodon ja kiinteimmän säännönmukaisuuden tämä sosiaalinen toiminta on saavuttanut ns. työliitoissa ja talkoissa, jotka vieläkin kokoavat ihmisiä yhteistyöhön siellä, missä vanhat terveet perinteet pidetään edelleen kunniaissa”.

Monille meistä talkoot ovat tuttuja. Vielä 1960-luvulla oli ennen heinäntekoa monina iltoina latojenkattamiskökkiä.

”Tulisikko meille kökkähän” ja ”Kiitos ny, pyyrä sitte muakin, ku tarvittet”. Tällaisilla puheilla pyydettiin ja kiitettiin kökkäväkeä. Talkooväki trahteerattiin aina mahdollisimman hyvin. Se oli emännän kunnia-asia. Kökkätyötä käytettiin rakentamisen eri vaiheissa, kuten perustuksen kaivuussa ja valutöissä. Puut tuotiin metsästä kökällä pitkinä hevosjonnoina. Rakennuksen kattaminen oli oikein sopiva työkohte talkoilla tehtäväksi, koska oli tärkeätä saada katto nopeasti valmiiksi.

Naiset pitivät kökkiä kun oli käsiteltävänä suuria määriä villoja tai pellavia, tai paljon matonkuteita leikattavana.

Moni mäkitupalainen, jolla ei ollut omaa metsää, sai talven polttopuut pitämällä rankatalkoot. Isännät toivat hevoskuorman rankoja ja saivat nisukahvit palkakseen.

Kustaa Vilkuna kirjoittaa elotalkoista: ”Oman ryhmänsä muodostivat elotalkoot, jotka toisaalta vastavuoroisuudessaan muistuttivat työliittoja, mutta jotka toisaalta ovat työjuhlia. Jos mahdollista, työjoukoissa on yksi tai pari soittajaa, jotka yhtämittaan soitellen pitivät väkeä virkeänä. Kun työ on suoritettu ja illallinen syöty, nuoriso tanssii pari tuntia, ympärillä istuvien ukkojen ja akkojen hyväntahtoisin katsein nauttiessa heidän ilostaan. Kello yhdeksästä kaikki on päätöksessä, sillä samanlaiseen riemuun kutsuva huomispäivä vaatii uusia voimia. Näin siis vanhassa kyläyhteisössä tehtiin, ja kun niihin tapalain perusteella tuli aina mukaan vedetyksi sekä unelias että ärtyinenkin naapuri, ne vaikuttivat kohottavasti koko yhteisöön”.

Nykypäivänä yksittäisten talojen tai ihmisten kökkät, lukuunottamatta vaihdoksissa työskentelyä, ovat vähentyneet tai lähes loppuneet. Sijalle ovat tulleet yhteiseksi hyväksi pidetyt talkoot. Pururatoja ja seurantalaja kunnostetaan yhteisvoimin.

Karstookkökkä Valtaalassa Matti Maunukselassa v. 1929. Karstattiin Erika Maunukselalle karvalankamaton värkkiä. Vas. ist. Miina Soini, Justiina Maunuksela, Valtari, toinen Justiina Maunuksela, Hilda Nortula, Hilma Laitinen, Liisa Saari, Anna Pukkinen. Villakasassa Linnea Maunuksela, Jussi Pukkinen, Irma Maunuksela. Vas. seisomassa: Maria Maunuksela, Aliina Maunuksela, Senja Manni, Maija Loukola, Miina Ritari, Aini Maunuksela, Liisa Mäki-Valtari ja Erika Maunuksela. Seinällä olevan taljan vieressä näkyy sähkömittari ja sen yläpuolella yksi sulake. Kuinkahan monta sulaketta Maunukselassa nyt on? Kuva Veikko Laitinen.

Juhani Loukolan tuvan kellarikerroksen valukökkäväkeä 1957. Vas. edessä: Kalervo Kontturi, Väinö Mäki, Eino Kallinen. Takana vas. Esko Reininmäki, Kalevi Sippola, Matti Loukola, Reino Korpi, Heikki Saari, Jussi Yli-Nikkola, Tauno Maunuksela, Edvin Petäjä, Vilho Haukka, Pentti Mäki-Valtari ja Juhani Loukola. Kuva Jorma Loukola.

Isonkyrön Ylipään nuosisoseuran korjauksen kökkäväkeä kahvilla Hilda Sippolan pannusta talvella 1961. Moni tuntee kuvasta itsensä. Tätä henkeä tarvitaan taas, ja monta tällaista porukkaa saa kokoontua, ennenkuin seuratalon nyt suunniteltu korjaus on valmiina. Kuva K.J. Mielty.

*Entisen isokyröläisen, itsensä yhä eniten
isokyröläiseksi tuntevan mietteitä Luojasta, lakeudesta,
ystävyydestä ja elämästä*

*Hän antaa aurinkonsa paistaa
niin pahoille kuin hyvillekin.
Olen hiljaisesti kysellyt,
mistä Hän löytää ne hyvät.
Eikä kukaan ole minulle vastannut.*

*Kumartakaa linnun lauluakin
— se on osa Kaikkivaltiaan ääntä.*

*Miksi tämä lakeus on rakas mulle,
miksi lohdun tuo se vaivatulle?
Taivas täällä yltää maahan saakka,
kirvoittuu kahle, kevenee vaikea taakka.
Isän käsi ylettyy auttamaan,
alla avaran taivaan iloiten kiittää saan.
Taivas ylettyy, kevenee taakka,
polvistun kiittämään maahan saakka.*

*Kirkkautta tulvillaan
minun tielläni
kaikki askeleet,
Sinun astumasi.
—Tulevissa lohtu ja siunaus,
lähteivissä kaipaus.*

*Parasta on,
että ilostakin itketään,
sillä murhe jo kuitenkin
oven takana odottaa.*

*Voi häntä siunattua,
jolla tässä hetkessä
eilisen kiitos,
huomisen uskallus,
tämän päivän voima.*

*Minulle äärettömän pieni kivi
leppäkertulle ylivoimainen ylitse käydä.
— Ei pidä koskaan esittää arviota
toisen elämän karikkokivien korkeudesta!*

*Voi miten huonosti
huutamalla sanottu kuuluu!*

Sirpa Rautama

Luonto pukua vaihtaa

*Aatele kulkia; huomaatko mitään,
Luonto on itsensä riisunut kesä
puvustansa.*

*Sirotelen keltalehtensä pitkin
luonnon liinaa, Toivon taaton
tavoin; mieteissä tässä.*

*Valko vaatteen kun tilalle uuren saan,
Voin tumman reunaman tällä,
Uurelleen koristaa.*

*Kimaltaa tää; pakkänen huurteellaan
helmaan pitsiä lisää,
Auringon päivisin antais pitää.*

*Tää vuoren aikaa olla saapi,
Saa kaamos aika toiveita pitää,
Kuu ja tähret; säteilyään lisää.*

Tapani Kontsas

*Kuulassa pakkasyössä soi
viulun viluinen ääni,
Matalana se kiertää
lakeuden aavaa pintaa,
hyväilee metsän puita
ja nukkuvia rakennuksia*

*kunnes se kohoaa
ylös
yhä ylemmäs
kuin rukous
yhtyen viimein tähtien orkesteriin,
avaruuden ja ajan rytmiin.*

Raija Konttas

*Olevaisen äärellä
minä käännän sille selkäni
ja tuijotan vain tyhjyyteen.
Uutuvan itseni taakoilla
joita ei ole,
suren murheita
joissa ei ole surua,
nauran nauruja,
joissa ei ole iloja.*

*Minä hymyilen onnellisena
veitsi selässäni
mutta en uskalla liikahtaa
enkä antaa kenenkään koskettaa,
sillä se sattuu.*

Raija Konttas

Kehityksen kulku

Kyllä kehitys on mennä huimasti eteenpäin näinä viimeisinä vuosikymmeninä, nyt on kaikki lasersäteet mikroprofessori tietokoneet ja automaatti telefontit.

Muistan ennen tenavana kun äitee pani meidän viimähän kutimia Selamallen, se Selema oli samalla sentraalin hoitaja, se istuu sellaase rekkulehen eres johona oli klaffia ja narujen pääs olevia tappia, ja se torvi roikkuu narus sen Seleman pään kohoralta, ja se tikkuama konet oli siinä telefonti kaapin alapuolella, silloin tällöön koku klaffi aukes Selema pisti tapin reikähän ja sanookin siihen torvehen jotakin, ja alakoo taas vetelöhön erestakaasin siinä tikkuamakonees olevasta hantaakista.

Pikku siskoo joka oli mua kolme vuotta nuaree luuli jotta ne aparaatit kuuluu yhtehe, mutta mä seliitin jotta se ylempänä oleva on telefonti sentraali ja kun Selema pistää tapin reikähän niin ihimiset saa huhua toistensa kans lankaa pitkin, muttei se seliittäminen tahtonu mennä läpi.

Kyllä me kovasti painoomma korvaa tolpan kylkehen kun me siältä lähärimmä jos vaikka kuulis jonku sanan muttei siältä kuulunu kun vähä huminaa, niin me päätelimmä jottei sillä kertaan kukaan puhunu.

Kyllähän siin oli tullu aika pitkäksi kun kyläs oli kaks sentraalia eikä telefontia ollu kun joiskin suuremmis taloos, toista soon nykyisin jos ei sentraalit olsi automaattisia nin ei siitä tikkuamisesta mitään tulisikkaan kun nua telefontin on melekeen joka huushollis, ninkun nykkun kun mä pääsi tämän kirjoituksen kans tähän asti niin se aparaatti pärräs pöyrällä, Pirkko siältä tiarootti jotta mennähän siten ehtoolln sinne kirjoottaja piirihin.

On ne tikkuama koneekin aivan eri luakkaa kun ennen, kuulin jotta krannihin on ostettu sellaanen huippu morerni jaapanilaanen tikkuama konet.

Kun oli justihin ne kovat pakkaaset ja kun mun vanahat villa kalsonkit on kulunu jo niin hinnooksi niin mä sanoon äireellen, kattele ny mullen lankaa niin mä viän se sinne tikkuajallen, tuloainakin sopivat kun saa ottaa oikeen mitankin.

Mutta kun soli justihi tuatu se konet niin ei silollu vielä tikuttu mitään, niin se tikkuaja rupes tutkimahan niitä käyttö ohojeeta joitoli monella kielellä, ja oli sattumalta suameksiki.

Selkeshän se siitä, ei muuta kun lankanpää konehesen kasetti paikoollen ja kun se käänteli vielä joitakin vipstaakia ja pani sähköön päälleen niin kurettä rupes tulohon, se tikkuaja sanoo jotta mennähän ny

tuanne köökin pualellen niin hän kiahahuttaa kaffit, täs konees on automaatti katkaasia se kyllä pirättää kun kalsonkit on valmihit.

Hätinä me keriiittihin se kaffi juamahan kun kuuluu jonkunlaanen sinkaali ja konees pirätti. Voi viätävä minkä se teki soli tikunnu sen langan kaikki tehenny sukkahousut ainakin pualimetriä lika pitkä julppi molemmin pualin ja kaiken muun lisäksi vasinkätiset.

Se tikkuaja sanoo jotta hän voii neulua sen toisen julpin tukkahun, mutta mä sanoon jotta antaa olla vain nämon oikiastaan paremmat kun mun vanahat kalsongit ei koskaan oo niin juavuksis jotta ne tulis väärinpäin jalkoohin, kun pärvöttää puali metriä pultuusta niin kyllä ne hyvät on ja sahaa siitä langasta tikuta vaikka äireellekin villa sellaaaset.

Kyllä mun tuli miäleheni ne äireen tikkuamat kinnas rasat jois oli peukalo molemmin puali, ne kesti oikiastansa kaksien rasaan aijan kun kannälmystät meni rikki niin sai kääntää toisin päin, täs vain oli onni jottei se konees tikunnu peukaloota niiren julppien tilallen.

Täs sitä tuli näkemähän jotta oppirahat sitä jouuu maksamahan olipahan sitten tyä mikä hyvänsä, suuret firmat joilon tietokoneet ja kun ne ohjelmoottoo ne väärin ja tuloo virheetä jos siitä niillen huomauttaa niin ne teköö tietokoneen syyksi kun ne tiätää jottei se tietokones välitä vaikka sen haukkuus kuinka rumasti, me emmä haukkunu yhtään sitä tikkuama konesta kun emme tiänny jos soon sellaanen jotta se ajatteloo ja ottaa vielä vaikka noukahansa.

Kuuluisin Isokyröläinen?

Kun ollaan retkellä muuallapäin, niin oppaat kertovat mielellään paikkakunnallaan vaikuttaneista kuuluisista henkilöistä.

Viitasaarella opas kertoi Henrik Gabriel Porthanin syntyneen siellä papin poikana. Keskustassa oli tuon Suomen historian isän patsas. Kokkolassa opas kertoi 1700-luvulla vaikuttaneesta Antti Chydeniuksesta.

En ole koskaan vaivannut päätäni sillä, kuka on ollut tai on kuuluisin isokyröläinen. Kuuluisuuden mitat täyttäviä on monia, mutta heidän laittaminen urheiluselostusten mukaiseen järjestykseen olisi vaikeaa ja muutakin.

Asia tuli puheeksi, kun poikani oli Helsingistä lomalla. Siellä opiskelu- ja työympäristössä oli tullut puheeksi Isokyrökin. Hänelle oli selvinnyt kuka, sieltä katsottuna, on kuuluisin isokyröläinen. Vastaus ei tullut heti vaan piti arvata.

Kuten Kokkolan Chydenius ja Lappajärven Fellman, kirkkoherrat ovat olleet edelläkävijöitä maallissakin asioissa. Niinpä luetteloin Kyröön kirkkoherrojen nimiä Geetistä lähtien. Muistin nuijapäälliköt jopa Ikolan herran Gumsen. Ei polttanut. (Elosaolevien nimiä en tähän juttuun sekoita). Täältä on ollut valtiopäivämiehiä, ministerikin. Orisbergin ruukin patruunat ovat olleet näkyviä miehiä. Arvausta piti jatkaa: Luulin jo viimein osuvani oikeaan, kun mainitsin, että täältä on lähtenyt mies, joka tunnetaan kirjailijana koko maassa, samoin näyttelijänä (nainen).

On kyröläissyntyisiä professoreita ja taiteilijoita. On myös ollut kovia painijoita ja muita urheilijoita.

Minun täytyi luopua leikistä ja tunnustaa etten kaikkea tiedä.

Oikea vastaus oli yllättävä: Aaroni Perttilä!

Häntä ei ole ollut. Välskärin kertomuksia on historiallinen romaani, jossa Aaroni Perttilä esiintyy. Suurelta osin hän vastaa kuitenkin todellisuutta.

Aaroni Perttilää on pidetty hengissä Isossakyrösä. HP! Virtanen tyttäreineen ovat kaikella kunnialla esittäneet Aaroni Perttilää tyttärensä Meerin kanssa historiallisissa kulkueissa jne. Virtaselle on kertynyt ikää. Sukupolven vaihdos tulee siinäkin. Mikä elin valitsee seuraajan?

Virtasella voisi olla ehdotuksia. Väinö Alasella on 'ammattimiehen' silmä sopivien henkilöiden etsimisessä.

Mielestäni tätäkin omaperäistä kyröläisperinnettä kannattaisi pitää hengissä. Tämä asia jää minun huihtaisuksi ilmaan, ellei ole innostusta. Hyviäkin kokemuksia on. Täällä ei alkunnostus ole kovin valtavaa, eikä helposti lähdetä tuulta halkaisemaan, mutta mihin ryhdytään, se toteutetaan.

Aaroni Perttilä Meeri tyttäreineen on jo ilman puhettakin upeaa nähtävää. Käsikirjoitusta voisi vaihtaa, kunhan asiat ja sanat sopivat alkuperäisen Aaroni Perttilän suuhun. Ei entisessäkään samassa mitään vikaa ole. Voisi olla vaikka mielikuvituksellinen näytös, kun Aaroni Perttilä ilmestyi satojen vuosien takaa nykyaikaan ja sanoisi miltä näyttää.

Kun olin tätä paperia ottamassa pois koneesta, niin päähäni pälkähti oopperaesitys.

*Rauhan siniseen hämärään hiipuva päivä
vie mennessään tämänpäiväisen kiireen.
Ikuisuus tasoittaa kädellään sen,
jota ihminen sanoo Elämäksi.*

*Syntyminen, kuolema,
työ, itku, nauru,
kaikki tapahtui, tänään
ja tapahtuu jälleen huomenna
eikä siihen kuitenkaan koskaan totu.*

Raija Konttas

Kun hella ei verä

Soli siinä kolmekymmentä luvun aluus. Meitoli sellaanen kuuren nuaren miähen porukka, kaivoomma urakalla monttua Heikkoolan jaurilla, soli sopivan kokoosta sellasta kolme metriä päältä ja vanha ojakin oli jonkunlaanen luru jotta kyllä mairen kans pärjäs.

Me saimma Keskiheiskan kytötuvan kortteeri paikaksi, meirän pomo sen oli hommannu, soli oikeen mukava sellaselle piänellen porukallen kun siinä oli kaksi huanesta ja kuisti me saatihin taloosta värkkiä josta me tehtiin oikeen kaks fooninkiset maakuulaverit sinne kamarin pualellen, meilloli niin kun nykyysin sanotahan huanes ja köökki.

Eihän niitä neliöötä kovin palio ollu mutta ainahan hyvä sopu tilaa antaa. Me mentihin sinne maanantai aamulla polkupyärillä ja lauantaina ajettiin kotia notta saunahan justihin keriiitiin. Viätiin kotua viikon evähät perunoota, ohoranjauhoja, voita ja kananmunia jos jonku kotona sattuu kanoja olohon ja maitua tiätysti jonkunlaanen flasku se maito tahtoo kyllä tulohon piimäksi jo paris voorokaurer jottei se kaffi maittilaksi enää kelvannu.

Oli siinä piänes köökis varsinkin ehtoosilla hetken vähä tungosta kun jokahinen laittoo ittellensä iltaasta. Reino ja Oskari vain keitteli kimpas kun noli suavurukset niin ne sillä lailla langoosti toistansa.

Jouruttiin me kyllä lopulla viikkua panohon yks miäs kylällen täyrentämähän muana varastua, mutta kun likimmäsehen kauppahan oli useeta kilometriä niin porukalla jeesattiin kaveria jottei solsi jääny jälkihin sillä aikaa kun sen lapio seisoo monton partahalla.

Ehtoot meni mukavasti siinä ruaan laitos ja fliikka reisuja muistelles, olihan koko porukka allen kolmekymppisiä ja poikamiähiä kahta lukuhunottamata.

Käyy meitä joskus illoon kattomas joku naapuri plantaasi isäntä samalla kun käyy kattomas kuinka kevätkylvöt jaksaa, ja varsinkin sitten kun heinänteko alkoo.

Kyllä ne sen kovasti tiäsi ja tunnusti jotta monton kaivaminen on niistä raakimpia töitä mitä ihisen pitää teherä. Soli sitä aikaa kun ruvettiin puhumaan jotta Suameskin on jo sellasias konehia joilla voii kaivaa monttua. Hullujussi nimisiä, muttei meistä kukaan vielä ollu sellasta nähäny.

Kun sitten yhtenä ehtoona taas yks isäntä kävääsi meillä kyläs ja tuli puheeksi jotta tuanne isoollen

montolle pitää ensiviikolla tulla hullujussi niin isäntä tuumas jotta sellasella miähellä voii olla kortteeri lujas kun ei näitä kytötupikaan oo vapahana ainakaan likimais, ja tuskin tekään sitä tänne hualitta, meitä pakkas vähä hymyylyttööhön muttei me ruvettu sen jussin syntyperää eikä hulluutta paremmin seilittööhön.

Sattuuhan siälä kaikenlaasta, yhtenä ehtoona kun molin menos yöpuullen niin Villeen niminen kaveri muisti jotta hän laittoo hellanuunihin takkipannuhun kropsun, soli sotkenu ilta perunan loput, pannu siihen taikinahan ohoran jauhoja, maitua ja vähä suaalaa, siitoli tullu sellaanen ainakin senttiä vahava mojakka, sen se meinas syärä aamulla kaffin kans. Nyt se kaivoo repustansa eväs voipaperia, levitti sen lavitallen ja kaatoo sen paistoksen siihen paperin päällen se mojakka aivan kiahuu vielä. Villeen tuumas jotta kyllähän lakkaa aamuhun mennes, oloko-hon siinä, eihän soo yällä kenenkään tiälläkään.

Mutta Eino niminen kaveri ei ollukkaa tuvas eikä tiän Villen touhuusta mitään, soli ollu vissihin asiollansa ja riisunu kuistiin montto verhansa siloli vain sellaanen lyhyt hiaanen kanava paita ja lyhyt pulttuuset ohkaaset housut, oli heinäkuu ja yätkin lämpöiset.

Villeen oli parahiksi kerinny laverillensa kun tuvas-ta kuuluu kauhia karjaasu ja heti perähän hyvin valikootuja suomalaasia kirosanoja samalla kun Eino hyökkäs pihallen kun rasuattu salama.

Syyn Einon reakoontihin oli helppo arvata, soli istunu sen kiahuvan mojakan päällen sittoli pursunu ympäri lavittaa ja laattiallen mutta suurin osa siitoli jääny Einon takapualehen.

Kun sitä asiaa sitten huamisin setvittiin niin Eino väitti jottei hän havaannu jotta siinä lavittalla olis mitä ollu, me tunnimme Einon siksi hyvin jotta uskoomma sen tehnehen tämän piruuttaan, no joo Villeen antoo anteeksi vaikka siltä meni hyvä eines aivan toisehen päähän kun oli tarkootettu, surko meirän paremminkin tuli Einua parina seuraavana päivänä kun ei se paljoosin istuskellu vaikka sillen olis kuinka lavittaa tarinnu.

Siälä tuvas oli oikeen Högforssilaaenen hella se oli ainakin neliän numeron jotta kyllä siihen sopii monta katti ja paistinpanna kerralla.

Kimppa kaverit Reino ja Oskari taas yhtenä ehtoona tapansa mukahan rupesivat keittöhön litistettyä soli kaurapuurovetehen, tämä litistetty oli niin-

kun lempinimi viiren litran kattila oli joksikin täynnä kun seiollu vielä keriinny puuroontumahan niin eikös tua peijooni ruvennu kuahumahan hellallen niin Reino härisnäsä siappas kumpahankin kätehen sellaaßen latuskaasēn hellakoulun ja meinas nostaa niillä kattilan korvista mutta kun ne koukut ei satunu tasapainohon niin se kattila vietävä kippas mutta onneksi pois päin keittäjästä muutoon olis kokin varpahat voinu palaa kun soli jo riisunu montto-saappahat pois.

Sen sai arvata minkälään kaasu siitä lähti, yksi klapualiska oli saranooalla se me aina aukaastihin siksi aikaa kun hellas oli valkia ja ovi tiätysti kans oli auki muuton silolis ollu liika kuuma.

Ei tämä vielä mitään mutta kun hella lakkas vetämästä samahan aikahan, me kyllä ensin tehtiin se hellan tukkuhun meno se litistetyyn syyksi mutta kun paremmin funtsattiin niin tultiin siihen tuloksehen jotta vika täytyy olla mualla kun Reino jynssäs sen kannen jalkarätillä oikeen hyväksi ja savua vain tuli.

Mihinkä se Laurikin tästä häipyy solis voinu tiätää mikä tuata hellaa vaivaa kun soon ollu kloppina vähä isänsä apuna kun sen isä on nuahooja, soli se Lau-

ri vähä sellaaßen mökkäströkkä jottei se palio huhelu asioostansa toisillen, oli tiätysti lähteny mairoolen kun siinä vajaan kilometrin pääs oli toinen kyötupa ja siälön piiat joskus yätäkin kun noli lypsyyllä ja veivät ehtoo ja aamu mairot hevoosella kylähän.

Soli hyvin yleestä siihen aikahan jotta lehemät oli kesät larvamaila aitaukses lypsyyllä vain käytiin.

Jos se Lauri sinne on menny niin saahan se vähä lepuuttaa silmiänsä niis flikoos, eikä solsi pahitteeksi meille muillekaan.

Tällääsiä me siälä jaaritettiin mutta hella oli tukus, valakia oli jo sammunu kun puut oli pesästä loppunu savu ja höyry oli menny sen siliän tiän olihan siälä tuvas kova ristiveto.

Kun Villee sitten meni silmiänsä hiaroskellen pihallen asioollenas niin Lauri huuti katolta onko sääsket ja kärpääset menny, eikös tua pakana istunu kaikēs levos tuvan harjalla takki tornin nenäs.

Koko juttu oli niin koomillinen jottei me toiset voinu kun nauraa, mutta sääsket ja kärpääset oli menny ja hella taas veti kun Lauri otti takkinsa pois tornin nenästä.

Joulu -86

*Syttyvät kynttilät,
tuoksuvat kuuset
keskellä tähtien sodan.*

*Rauha majoissa,
rauha maassa
laulavat kansain kuorot.*

*Soivat kellot
juhlaa syvää.
Teille on syntynyt, Vapahtaja.*

”Samu”

Isonkyrön Joulu

*Sytytän kynttilän
valaisemaan kaamosta.*

*Niin hellästi ja varoen
sen pehmeä, rauhallinen liekki
valaisee minulle
oman sisimpäni ikuisen tyhjyyden.*

*Lempeästi ja ymmärtäen
sen valo näyttää minulle
oman kolkon kylmyyteni.*

Pieni liekki, jää ...

Raija Konttas

*Minä karkasin erakkomajaani
tiettömän louhikon taakse
ja he antoivat minun mennä!
He eivät estäneet minua,
eivätkä he hakeneet minua pois!*

*Majan yksinäisyydessä minä itkin
ja säälin itseäni ja vihasin maailmaa.*

*Mutta sitten Jumala puhui minulle:
"Täällä vuorella on monta
samanlaista majaa,
oletko yrittänyt etsiä ketään."*

Ja minä häpesin ...

Raija Konttas

Joulu

*Jouluyönä kellot soivat —
rauhaa, rakkautta, valoa ja
vapautta ylitse maanpiirin.*

*Soi jouluvirsi — aina uusi
on Lapsi syntynyt meille
Rauhanruhtinas, rakkauden.*

*Talviaamun hartaudessa
luonto hiljenee —
juhla-asuisina puut ja pensaat,
latvoihin syttyneet joulutähdet.*

*Illan tullen kirkkomaalla
liekkimerestä kohoavat ristit
luo ikivalon,
Isän, Armahtajan.*

”Samu”

Ryhmä Pollari, yhden vajaa

Museon pihalla käytyjen verevien ja henkevien keskustelujen jälkeen jouduin tietten tahtoen oppaaksi retkelle luontoon. Eihän siinä mitään, kyllä mielelläni hommaan ryhdyinkin. Jonkinlainen luontoihminen kun joidenkin mielestä olen. Tämä on ihan oma ajatukseni, eikä välttämättä lukijan sitä pidä ajatella kovin vaikealla tavalla.

Väinö Pollari ilmestyi eräänä keväisenä iltana ryhmänsä kanssa pihamaalle. Pienen pyöräilymatkan uuvuttamana nuorisoa kuitenkin en silmiini vielä tässä vaiheessa saanut. Siinä vedettiin hetken keväistä lämmintä ilmaa keuhkoihin ja yritettiin oikein kartalta laatia sopivaa jotosta. Lopuksi tultiin kuitenkin siihen tulokseen ettei kaavamaisen kuivasti tehty retki ole mistään kotoisin. Eli minun piti yrittää vetää porukkaa lähinnä sen mukaan, että mitä vii-

Tämä helmipöllön poikanen sai varauksettoman ihastuksen hellät katseet osakseen. Eikä pahemmin säikkynyt moista turistien tulvaa. Joten olettaa sopii, että muistot hellistä rutistuksista silläkin säilyy.

sasta ja opettavaista voisin näille hyvin retkeen varustautuneille nuorille herroille ja neideille opettaa. Siinä tulikin harmaita hiuksia pikavauhtia ohimoilteni, mutta ne on onnekseni jo tippuneet pois.

Pian päästiinkin retken lumoihin. Jokainen nosti omat varusteensa olalle ja mentiin lämpimän iltaisen auringonpaisteen kanssa vastakkain ensimmäiselle kohteelle. Rastaitten laulun säestämänä ohjasin henkevää ja juttuvalmista, etten sanoisi reipasta ja tervehenkistä porukkaa läpi vähemmän innostavaa märkää peltoa myöten. Tarkkasilmäinen nuorisohuomasi heti pellonlaidassa olevan pienen, ehkä metrin korkuisen vajaan satakiloisen isosta männystä tehdyn pöntön. Senkin he tiesivät, että kyseessä oli vanha ja ajan hampaan syövä palokärjen pesäkolo. Nyt vain ihmetytti miten se oli saatu hinatukseksi puuhun. Kaikenlaisia keinoja arvailtiin, kunnes jonkun silmään osui tekemäni tikapuut. Ja niin löytyi selitys ilman suurempia vaikeuksia. Samaisia tikapuita myöten nousin nytkin pöntölle ja nostelin käsin kosketeltavaksi ja ryhmän jäsenille kiertämään karvaisen otuksen. Kukaan ei tuntunut pelkäävän kyseistä tummaa ja pörröistä peikkoa. Yritin valottaa, että kyseessä on helmipöllön jälkikasvua parhaimmillaan.

Ihastuneita huudahduksia kuului ilman erillisiä käskyjä. Poikanenkin ihmetteli varmaan moista, hellää ja kirkasta katsantoa monen silmästä. Hieman sivusta seuranneena, — eli puusta käsin — tuntui ettei näiden nuorten suhteessa villiin luontokappaleeseen ole mitään kielteisiä piirteitä. Poikanenkin vaitosi ettei nyt olla minkään vihamielisen sakin kanssa tekemisissä, eikä varmaan saanut epämiellyttäviä muistoja näistä mukavista vierailijoista.

Sen verran poikanen oli kuitenkin hermostunut, että likasi käteni takaisin asuntoon sitä laittaessani. Kukapa kestäisi jatkuvaa näpeloimistä ja puristelua ilman suolistohäiriöitä kovinkaan pitkään. Kun tarkemmin tutkin peikkojen ruokavaliota, totesin, että lähes pelkkää liharuokaa se oli syönyt.

Lintujen asunto on erinomainen, mutta käsittää vain yhden huoneen. Siihen on sitten sovitettu seuraavat toiminnot: tilat riiputtaa lihaa 20° lämpötilassa, tila istuskella ja odotella ja makuuhuone. Ilmanvaihto ei ota oikein kunnolla toimiakseen, mutta sanonta ”hajussa kasvaa kun vain saattaa olla” pitänee kuitenkin paikkansa. Nämä huomiot voinee kirjata muistiin tältä rastilta. Matkan jatkuessa ohitamme rautakautisen asuinpaikan hautaröykkiöt.

Tuntuivat olevan monille tuttuja jo ennestään muualta päin pitäjää. Tuli siinäkin jälleen kerran todetuksi ettei olla millään uudella ja asumattomalla paikalla marssimassa.

Tauolla oltaessa yritettiin tunnistaa ja kuunnella mitkä linnut ovat äänessä. Männikköisellä kallion huipulla tuuli häiritsi sen verran tunnelmaa, ettei mitään mainitsemisen arvoista korvaan osunut. Vain rastaitten lavertelu oli selvään kuultavissa. Korkeääniset punarinnat ja muut jäivät huminan jalkoihin. Hätäisimmät retkeläisistä jo yrittivät mutustella eväitään ilman erillistä käskyä. Varoitin kuitenkin ettei vielä olla retken puolivälissäkään. Sen joku jopa uskoikin.

Kaikesta neuvonnasta huolimatta monelta taisi parhaat herkut jo olla mennyttä. Vain raskaimmat ja rasvaisimmat makkarat jäivät masseihin ja pusseihin painolastiksi. Lupasin, että retken käännekohdassa nekin käytetään hyväksi. Hajaääniä ei korvaani enää kantautunut.

Taimikon läpi suunnistettiin vanhaan ja synkkään kuusikkoon korpin pesäpuulle ihmettelemään. Kostean sammaleinen metsä tervehti omilla raikkailla tuoksuillaan kulkijoita.

Sääskiäkin muka joku oli jo ohimennen saanut kuormaksi asti. Pesä löytyi niin kuin olin arvellut-

kin. Suuret risut maassa kertoivat, että pesää oli kevään mittaan viritelty uuteen uskoon. Keskusteltiin asiasta ja asian sivusta, että kenen hiipiä kestäisi nousta vajaan kymmeneen metriin pesän sisältöä tutkimaan. Piti kuitenkin valittaen todeta ettei nousijoita löytynyt. Alaspäin kuulemma monikin olisi innostunut laskettelemaan, kunhan joku olisi ensin vienyt ylös.

Jotkut innostuivat keräilemään lahopökölöistä kääpiä matkamuistoikseen. Käävät olivat vain kumman sitkeästi kiinni, tai voimat olivat jo hiipumassa reippailijoilta. Pispan nuori isännän alku, muistaakseni, tönäisi voimalla erästä jämäkän näköistä koivunkantoa irrottaakseen käävän kyljestä, mutta ei ottanut irrotakseen. Sitä vastoin hätääntyneenä änkesi pienestä aukosta ulos työttötiainen. Se tunsu ettei kotirauhaa saanut puun kuoren sisäpuolellaakaan. Pian se rauhoittui, kun huomasi ettei ole mitään hätää, sillä maastonkirjavat kuteet kertoivat minunkin olevan mukana. Olin jo ennestään ilmeisen tuttu tällekin pirteälle työhtökselle, eikä aikaakaan kun oltiin sulassa sovussa, tosin pienten neuvottelujen jälkeen. Vuorotellen yritettiin kurkistella onkaloon, että mitä pesässä olisi, mutta kukaan ei tunnut pimeään mitään näkevän. Matkaa jatkettiin seuraavaan kohteeseen, eli makkaran paistoon. Il-

Tämä työttötiainen joutui epämieluisan tönäisyherätyksen uhriksi, mutta sitä myöhemmin kuvatessani tunsin, että olin saanut senkin jo anteeksi. Sillä hyvät suhteet ovat tässäkin puuhassa tärkeitä.

meisestikin koko reissun makein kohta. Paikaksi valittiin märkä, ja muutenkin turvallisen tuntuinen kallion keskellä oleva painanne.

Matkan aikana tehdyt pajupillitkin saivat kas-teensa, sillä jokainen puhalteli säveliä sieltä sun tääl-tä, aina pillin äänivarojen mukaan. Kun nuotion rip-peet oli saatu lopullisesti sammumaan, jätettiin lei-ri. Viimeinen maininnan arvoinen kohde oli kana-haukan pesä. Korkealla oli sekin, eikä kukaan tun-tenut kiipeämisen tarvetta, katsellessaan oksatonta ja luihun näköistä pesäpuuta. Todettiin vain yksi-mielisesti, että siellä on ja pysyy. Varmuuden vuoksi varovasti yritin kertoilla ettei sitä muutenkaan tä-hän aikaan vuodesta saa häiritä. Tieto meni tällä

kertaa hyvin perille.

Tulomatalla otettiin sitten vähän rennommin, eli tallusteltiin ”rautatietä” pitkin takaisin. Tien varrella lensi lamma kuulemma taivaalla eräiden ha-vaintojen mukaan. Joku valisti näkyjen näkijää, et-tä taivaanvuohi se oli eikä lamma. Kolmaskin puut-tui vielä väittelyyn ja sieltä tuli tästä mäkättäjästä täsmällinen tieto, lintu se on eikä mikään nelijalkai-nen.

Kiitokset Vainion Vesoille johtajineen retkestä. Toivotaan ettei kerta ole viimeinen. Yritän olla tois-teenkin oppaana jos aikaa liikenee.

Jouluisin terveisin.

Matti Hannuksela

Vainö Pollarin johdolla asetuttiin epäviralliseen ryhmäkuvaan vanhan ja ison männynkõrilään juurelle. Että mitäkõ porukkaa? No tietysti Vainion Vesõja. Kesäinen oli silloin tunnelma, mutta kuinka on nyt hyvät ystävõt?

Köyhä laulaja

*Runosuoni syki ei mulla,
vaikka kuinka sen antaisin tulla.
Siksi tajuankin nyt paremmin,
kehoituksen sanoa se kukkasin.*

*Ymmärtää kyllä ystävät,
haluni laajalle luotaavat.
Hiljaisuutta, onnea, lämpöä toivoen,
mukaan liitän myös sävelet.*

marnen

Et kyllä usko, mutta ...

Niin, niin se vaan oli, jotta kun kuunvaihteet oli tua kuunpimennys. Naapurien varttuneet tädit luulivat maailmanlopun lähestyvän. Mä ymmärrin olla vaahtoamatta yli laitojeni, kun hoksasin, jotta tavaltaan he olivat oikeassakin. Lähestyyhän se itte kutakin meitä ja kokonaisuudessakin aivan vääjäämättömästi ja ilman kuunpimennystäkin. Huhua oli sekin kauhuhuhe, jotta nyt alkaa todellinen kaamos koko maailmalle: ja siihen aikaan vuodesta, kun ei aurinko kierrollaan kohdallemme osu.

Nyt justiin, marraskuun alkupuoles onkin sitte täydellinen kuoleman kuu -ja koko pitkän talven ajan.

Kun puheet ja huhut olivat huipussaan, vilkaisi Hilima kuin vahingossa ylöspäin ja siellähän se kuunnaama loisti jälleen jo melkein koko komeudessaan! Ei se ensin meinannu uskoa omia silmiään, mutta pakkohan se oli. Silloinkos se riamuhun ratkes. Ei soo aikooihin enää saanu hilikkua päähänsä niin äkkiä, kuin silloin. Muista verhoosta ei jounnu ajatellakaan. Ei ollu polovet kipiät, eikä jäätikköönen tiä liukas, ku se lenhaasi naapurihin Tiinalle ja Lii-

salle ilimoottamahan ilosanomaa! Kun yritti kaikki sanat suustansa ulos yhtäaikaan, havaatti olevansa hengästynyt. "Katony kato, ootako havaaennu, se se kuu paistaa taas"!

Mä yleensä kerkiän seurata toistenkin esityksiä, mutta siinä sanojen ja elehtimisien tuluvas putoisin kärryyltä alakuhunsa. Soli niin hössöösillänsä, niin hössöösillänsä jotta. Ja kun sen huomisin kauppareissullani näin, kehuu nukkunehensa levottomasti. Nähänehensä monenlaasia unia ja aivan kuullehensa kuiskutteluja varsinkin iltayästä. Epääli itte puhunehensa unissaan. Myänsin niin varmastikin olleen ja koitin sanua siihen vaikuttaneen illallisen kuunpimennyksenkin.

Hän tuntui rauhoittuvan ja uskoi niinkin voivat olla. Vakuutin jotta se ja yleensä täysikuu vaikuttaa muhunkin, vanhahan akkahan ja monien mukulaan mummahankin vielä. Aina soon fikkoohin vaikuttanu, olkoon he ny vaikka vähä varttuneenpiakin!

marnen

Takka tulella

*Helkytellen herkeästi liikkuu ajatuksen
kaava, Synnyin kodin keinutuolis, Mitä
huolis; Kun takka tuli palaa.*

*Tuossa loimuaa valo herkin, Ne taivaan
revontulia kuvaa, Katse seisahtaa ajatus
myötä, Tässä tuli tekee työtä.*

*Katsoa saa ihmettä tätä tulen loimu
lakkaa, Jäljelle jääpi hiillos lämmin,
Sekin kohta itsensä tummaksi tuhkaksi
vaihtaa.*

*Yhä hiljalleen keinu keinahtaa, Tää
istuja mietteissään olla saa, Huomaa;
Nyt tää keinu ei liiku ilman auttajaa.*

*Niinkö tääkin koti haltioineen, Tuhkan
tavoin tulien myötä, Hiljalleen; Piha
polku nurmettuu ajan myötä.*

*Langistua ei nyt auta, Vaikka haltiat
periikin hauta; Kären korkeammalle kun ojentaa,
Hän tään korin pelastaa.*

*Mitenkä kulkumme ohjattu on, Mitenkä
mainen matka; Tälle korille haltiat
asetettu on, Kuin valolle loimuava
tulen takka.*

Tapani Kontsas

Vuoden yrittäjäksi 1986 valittiin Viljanmaan perhe. Kuvassa Jukka ja Pirkko Viljanmaa vastaanottamassa palkintoa, jota luovuttavat Isonkyrön Säästöpankin toimitusjohtaja Antero Paavola ja Yrittäjien puheenjohtaja Jaakko Ujainen.

Ei ole minusta muille malliksi

*Olen mallia vanhan aikasta
olen lähtenyt monesta paikasta.
Tehnyt monta taloa ja mökkiä
saanut melkeinpä yötkin kökkiä.*

*Talot tehdään nyt elementeistä
ei ole kiinni ne tuumista senteistä.
Koneet nostaa ne betonijalalle
saa koulun nyt tällekin alalle.*

*Saa timpurin kirves nyt ruostua,
siihen vaikea vanhan on suostua.
Sai alkaa ennen laudasta naulasta
nyt tehdään usein pelistä, raudasta.*

*Olen maannut myös Karjalan hangilla,
nähty kohtalon sotavangilla.
Ei ole malliksi puuhista moisista,
pidän mieluummin aatteista toisista.*

*On metsurin homma myös tuttua,
siitä kertoa vois montakin juttua.
Tehtiin pöllit silloin pokasahalla
useinkin varsin pienellä rahalla.*

*Ei ollut silloin moottorisahoja,
eikä maksettu lumilisärahoja.
Työt tehdään nyt monitoimikoneella,
on työttömyys jätkällä monella.*

*Ilman työtä on olo ehkä keveä,
mutta leipä on tuskin kovin leveä.
Nykyelämä on mennyt vähän ralliksi,
ei ole minusta muille malliksi.*

Leo Kyntäjä

Pienen ristin ihme

*On lumen peittämä risti pieni
puistossa kirkkomaan,
vie sinne usein tieni,
ristiä katsomaan.*

*Aivan kuin kukkisi siinä
orjantappurat punaiset
ja pistävät okaat painaa
vaot pieneen ristihin.*

*Kuulen — itkeekö risti, valittain vaikeroi?
okaat kovatko pisti, se vertako vuotaa vois?*

*Mut'kas — on polku pieni
ristin luo jo auennut
ja vaimo vanha ja hurskas,
on ristin luona polvillaan.
Hän rukoillen painaa päänsä kohti orjantappuraa
Eikä enää valita risti, ei itkien vaikeroi,
kyynelhelmet ja rukous hurskas,
pois okaatkin rististä vei.*

*Ruusu suuri ja kaunis,
on puhjennut kukkimaan,
ristille unohdetulle luoden kirkkauttaan.*

*Se suuri kaunis ruusu on kukka Rakkauden
aina puhjeten kukkaan siellä,
missä rakastain kaivataan
ja puistossa kirkkomaan sain nähdä ihmeen sen
kuinka kaipaus, rukous nöyrä
ja sydämen kyyneleet,
hangelle hohtavalle, kasvatti ruusun
Rakkauden.*

Kaarina Lehtinen

*Käsi luomilla uupuneilla,
sydän matkalla hiljaisuuteen,
ja harteilla kumartuneilla
syvä pyyntö voimaan uuteen.*

Raija Konttas

*Opeta lyötynä kestämaan,
poljettuna väistymään ja antamaan tilaa.*

*Opeta nöyryytettynä kunnioittamaan
ja löytämään surusta kauneutta.*

*Opeta vielä yksinäisenä rakastamaan,
niin olen oppinut kääntämään
tappion voitoksi.*

Raija Konttas

*Sumunsa keskellä seisoo luonto
liikahtamatta, vaiti,
tahtomatta muistaa ...
Liian paljon katosi,
liian paljon meni pois.*

*Ikävänharmauteen puettuna,
suljetuin silmin se seisoo,
toivoen unohdusta ja lepoa.*

*Minä katselen sitä
ikävänharmailla silmilläni
ja hiljaisuus tulee minuun
lukiten ulkopuolelle kaiken muun.*

Ja minä annan sen jäädä ...

Raija Konttas

*Elämä
piirtää tarinansa kasvoihin.
Häpeäisinkö,
jos elämällä on ollut
paljon sanottavaa.*

*Toivon vain
etteivät juonteet suun ympärillä
olisi katkeruuden kirjoittamia
ja jos silmät
ovat väsyneet,
toivon löytäväni niiden ympäriltä
paljon naurunryppyjä.*

Raija Konttas

Joulu muisto

Olli oli jo toista vuotta koululainen ja hänen pukinuskonsa oli horjunut reippaasti. Oli itsekin koulun kuusijuhlassa leikkinyt tonttuna ja nähnyt, ainakin vilauksena, pukin ilman partaa ja naamiota. Mutta se tärkein joulussa oli vahvistunut lapsen mielessä. Sen olivat uskontotunnit, ja opettajan kertomukset tähdestä, enkeleistä ja Jeesuslapsesta saaneet aikaan.

Siitä sai osansa myöskin kotiväki.

Hartaasti Olli oli toivonut luistimia joululahjaksi ja olihan se pukki hänen toiveensa täyttänyt. Joululoman aikana rakkaat luistimet olivat ahkerassa käytössä.

Läheisyydessä ei ollut muuta luistelupaikkaa, kuin vanhan savikaivon jää. Lumi ei sinä jouluna ollut haittana jäällä, mutta savikaivon laitamilla kasvava kuiva heinä haittasi menoaa. Ei siinä päässyt mieleiseensä vauhtiin, kun jatkuvasti piti kääntää suuntaa. Päivät olivat lyhyet. Luistelemaan mentiin jo aamuhämärissä, melkein pimeässä.

Kerran Olli istahti kaivon reunalle suunnittelemaan luistelutilansa parantamista. Niistäessään nenäänsä, silmiinsä osuu suuri, kirkas tähti eteläisellä taivaalla. Se vilkuttaa, näyttää vuoroin siniseltä ja punaiselta. Vaihtaa väriä yhtenä. TUO, tuo tähti, —

mikä — onkohan se SE tähti? Nousten seisomaan Olli ihmettelee tähteä. Onkohan se se — ja onko se etelässä, — ja jos on, ei näy enkeleitä!? Kuinkahan paljon niitä oli? Onkohan se etelässä — äiti sen ainakin tietää? Ollilla tulee kiire tuvalle kysymään?

”Missä päin se kirkas tähti loistaa?”

”Siellähän se Beetlehemissä”.

”Mutta missä päin se Beetlehem on?”

”Siellä, — Juudaan maalla, — mitä sä nyt sitä niin kyselet?”

”Mutta, mutta — onko se etelässä päin?”

”On, etelässä päin se on”.

Olli kiiruhtaa ulos. ”Mitähän se taas on tuumaillut yksikseen,” arvioivat sisälle jääneet. Kohta se selkiääkin Ollin huutaessa riemullisesti: ”on se, on se etelässä, tulkaa katsomaan, se on siellä nytkin!” Ulos rientäjien arkinen aamu muuttuu toiseksi, sen on tuo pieni poika muuttanut. Osoittaen kädellä etelää kohti, hän vakuuttavasti toistaa, ”on se etelässä, se on jouluntähti, se on siellä nytkin!” ”Kas, niinpä onkin,” myöntelevät vanhemmat, ”on se”. — Päivänkajo on voimistunut, tähti himmentynyt. Kiitollisin mielin toteavat vanhemmat jälkeinpäin, ”näemme mekin vielä jouluntähden, kun vain on pieni enkeli, joka meitä siinä auttaa”.

marnen

Kesän muisto

*Tulleet on syksyn pimeät illat,
kuutamosillat ja taivaalle tähtivyöt.*

*Lämmössä tuvan, äärellä takan,
oon turvassa syksyn säältä,
on ikkunan takana pimeä ilta,
pois kesäinen valo tanhuvilta.
Sytytän kynttilän muistoksi kesän,
valoisain öitten ja lintujen pesän,
kukkien tuoksun ja lempeän tuulen
— yhä lintujen laulun korvissain kuulen.*

*Kynttilä syttyy muistoksi kesän
— hiipuu takassa valo liekin,
hämärä kurkkii nurkista tuvan,
ikkuna peilaa kynttilän liekistä kuvan.*

*Tulleet on syksyn pimeät illat,
kuutamosillat ja taivaalle tähtivyöt.*

Kaarina Lehtinen

*Tule viereen, tähän.
Jutellaan.
Ollaan ystäviä ja kerrotaan ...
Puhutaan paljon sanoja,
mutta puhutaan vain
tärkeitä sanoja,
niitä, jotka ovat mielessä silloin,
kun olemme yksin.
Puhutaan rehellisiä sanoja,
sillä ihmistä me molemmat
tarvitsemme,
emme maalattua kuvaa.
Tule viereen, tähän.
Opetellaan.*

Raija Konttas

*Niin jatkuu päivien kierto
auringon noususta
auringon laskuun.*

*Ihminen,
voimakas, älykäs ihminen
elää unelmiensa totuutta
pettäen
paeten
valehdellen
rehellisesti
rohkeasti
oikein,
uskoen siihen mitä toivoo,
unohtaen totuuden,
katsellen kyynisyyden kuoleman läpi
elävää erehdystä,
ymmärtämättä,
antamatta anteeksi.*

*Ja niin jatkuu päivien kierto
uusien sukupolvien
vanhojen erehdysten saatossa.*

Raija Konttas

*Muistatko?
Takana on vuosien ero.
Jälleennäkeminen
tuo muistot
ja hiljaisen ilon.*

*Muistatko?
Jälleen kasvavat yhteiset siteet
lämmittäen
ja pyyhkien pois
erossaolon vuodet.*

*Muistatko?
Unohtunut on arki,
arki silloin ja arki nyt.*

*Kuinka lähelle toisiaan
onkaan tuonut
kaksi ihmistä
vuosikausien ero!*

Raija Konttas

Kropsu suus kellii

*Jutun juuria nuoruus vuosilta, Miten
ne mieliin paukahtaa näin alla joulun,
Kaikilla on oma touhu.*

*Useimmiten possu ensin kaltattii,
Sitten kinkku suolaiseen vesi astiaan
likoon laitettiin, Tuhka vedellä
kuivat kalat pehmitettiin.*

*Päivinä toisina saipua veressä pyykättiin,
Jokijään avannolla alus verhat ja lakanat tyyny
liinoineen viruteltiin, Matot lumien päällä
puristeltiin.*

*Nopeaan kului päivät ja illat vierähti,
Sitten suuri päivä koitti,
Leivinuuni räiskyen lämpöä hohti,
Emoos leipumes jo lairalle nousi.*

*Niin niin reikäleipää tulemaan alkoi,
Ja juhla limppuakin joka siirappi vedellä kasteen sai,
Sen huomasi vain kun uunista kerähkällä leivin
roirille nosti, Tumman ruskia oli sen pinta.*

*Vesi kielelle vieläkin tuloo;
Muistaapa se hetki, Nyt kropsu pannut
kalajaa joille levitettiin rasvainen
pinta, Ja sitten lievähkö taikina
velli, Joka suus vieläkin kropsun
nimellä kellii.*

Tapani Kontsas

GRILLI-KAHVIO
Tarjantti

ISOKYRÖ Puh.964-713 875

AVOINNA:

MA—TO	08.00—23.00
PE	08.00—02.00
LA	17.00—02.00
SU	12.00—23.00

Kuukauden kasvi: joulukuusi

Jo ikimuistoisista ajoista lähtien ihmisillä on ollut tapana pitää erilaisia teemaviikkoja milloin minkin asian puolesta. Mutta havaintojeni mukaan eräs tärkeä kasvi on jäänyt kaiken ulkopuolelle. Kyse on kuukauden kasvista eli joulukuusesta. Kasvi on lähes jokaiselle tuttu. Joulukuusella on tieteellisiä alalajeja, joista yritän ohessa kertoa lisää. Tunnetuimmat alalajeista lienevät seuraavat: korpikuusi, piha-kuusi, tapion pöytäkuusi ja harmaakuusi.

Korpikuusi — kuten nimikin kertoo — löytyy yleensä korvesta. Sen oksisto on varsin tiheä ja hyvin peittävä. Johtuisiko tuosta, että sen juurella on kautta aikain puuhailtu erilaisten keitosten parissa? Tiheä oksisto suodattaa savut tehokkaasti näkymättömiin utelioiden — varsinkin pitäjän vallesmannin — katseilta. Kuusen katveessa nuotiota pitävien on kuitenkin hyvä varoa, sillä se tollahtaa varsin helposti ilmiliekkiin. Syynä on kuusen neulasten kyllästyminen varsin herkästi palavilla aineosilla.

Tuholaisia ei korpikuusen myötä koskaan kulkeudu tupaan asti, mikäli kuusen hakija on oikeaan aikaan liikkeellä. Kuusi on yleensä parhaiten suojattuna silloin, kun keitosten tekijät ovat jostain syystä jättäneet paikan. Eikä kiehuva pataa ole ehditty siirtää tulelta sivuun.. Höyryt huuhtelevat tehokkaasti koko puun, eikä luteet tahdo pysyä oksien päällä, vaikka kuinka keskitietä yrittäisi kävellä.

Pihakuusi: nimikin kertoo mistä kyseisen puun tavoittaa. Sitä voisi nimittää jonkinlaiseksi jäänteeksi kyseisellä paikalla. Useimmiten sen ulkomuoto on mitä sattuu, sillä sen ympärillä tapahtuu kaikkea ns: kulttuuritoimintaa. Sen runkoa on kolhittu milloin milläkin lykättävällä tai itse isännän ohjaamalla itsekulkevalla nelipöyräisellä. Varsin suuressa vaarassa se on pikkujoulujen aikaan, kotiin tullessa piha tuntuu niin merkillisen ahtaalta, ja kääntyminen menee usein pitkäksi. Vielä seuraavanakin pikkujouluna sen juurelta saattaa löytää erilaista, pitkään ka-teissa ollutta tavaraa. Onneksi kuusi aina korjaa itse pienet kolhut pihkallaan, mutta epäesteettinen se kaikesta huolimatta on.

Sitä ei juurikaan voine suositella kaadettavaksi kuin varauksin. Tai sen takia ettei sitä joka vuosi tarvitse väistellä liukkailla keleillä.

Tapion pöytäkuusi: kansantaru kertoo eräästä Tapio nimisestä rengistä josta puu sai nimensä. Oli meillä juhannusviikko eikä kesästä ollut mitään tie-

toa. Isäntä ajoi rehdin ja suoraselkäisen renkinsä metsätöihin paremman työn puutteessa. Suoraselkäinen kun oli, kannotkin tulivat lievästi ilmaistuna pitkiksi, lähinnä siitä syystä kun lunta oli niin paljon. Tämä oli rengin versio kyseisestä asiasta, mutta isäntä ei oikein ollut vakuuttunut selityksestä. Vaan iloksi muuttuivat nämäkin pitkät kannot, niistä verso- vuosien kuluessa mehevät ja tanakat oksat. Eikä joulutähden sijoittaminenkaan sopivaan korkeuteen tuottanut vaikeuksia. Kun tyvi on tanakka, eivät jouluk- si hankitut villit koiranpennutkaan saa yleensä mitään merkittävää tuhoa aikaan. Korkeintaan kerran päi- vässä pitää lapioida irronneet lastut kuusen juurelta ettei niihin hoippuvat jalat takertelisi. Tapion pöytä- kuusta voinee suositella joulukuuseksi pienin varauksin. Ylimääräistä työtä puu saattaa teettää. Kovin tankeaoksainen kun on. Sen kanssa ei tahdo päästä oikein kunniallisesti tupaan. Pilallisen pieniä ovat nämä nykyiset ns: energiaystävälliset ovet. Toista oli ennen, vaikka hevosen rekineen olisi voinut sisään kajauttaa ilman kummempia ennakkovalmisteluja.

Harmaakuusi, tämä on näistä alalajeista mielenkiintoisin. Nimi juontuu ulkomailta tänne ohi viral- lisen maahan tuojan tuodun krääsän tuonnista. Sii- hen yhtäläisyydet loppuvatkin.

Harmaallakuusella tarkoitetaan lähinnä muuten vain käteen tarttunutta, yleensä toisen omistamilta

K.J. Miellystä kotiseutuneuvos

Tasavallan presidentti myönsi K.S. Miellylle kotiseutuneuvoksen arvonimen. Neuvosta ja neuvoksetarta onnittelemassa Matti Loukola, Tapani Herttua ja Teuvo Lagerstedt.

tiluksilta peräisin olevaa puuta. Ideana on juuri ettei lupaa mokoman takia kehtaa kysellä, tuntuu kuin olisi kerjuulla, mikä onkin yleisin selitys kun lainaajan metsästä yllättää. Kuusen hinta saattaa kohota merkittävän korkeaksi, mikäli ennakkotapauksiin on uskominen. Kuusen tarvitsijat harvoin kelpuuttaa saatevarjokuusta jouluksi. Kyllä sen pitää olla sutjakan ruotoinen kuin kynttilä.

Näiden metsätaloudellisten ristiriitojen vuoksi ei harmaakuusta voitane suositella laajempaan käyttöön. Korkeintaan urheilumielessä, jos tuntee isännän. Luettelossa taisi vielä jäädä mainitsematta yleisin tyyppi; monopolikuusi. Näitä kuusia on yleensä myynnissä kuukautta ennen joulua. Kuusten lähtöhinnat vain kohoavat joulun lähestymisen myötä, eikä auta vaikka valittaa niiden huonosta kunnosta. Neulaset ovat yleensä jo ruskistuneet tai tippuneet heti monitoimikoneen läpäistyään. Mutta siinä tohinassa ei pienet virheellisyydet enää paina mitään, pääasia on saada jonkinlainen risuläjä riesaksi tuupaansa. Tästä kaikesta viisastuneena olen tullut siihen tulokseen, että paras joulupuu onkin pellonlaidasta peräisin oleva räkämänty, josta voisi kertoa tarkemmin...

Matti Hannuksela

<p>Tanun - Tavara T. LEHTONEN Orismala puh. 724 504</p>	<p>ISONKYRÖN SALAOJAKONEYHTYMÄ puh. 724281</p>
<p>ISONKYRÖN APTEEKKI Puh. 713 231</p>	<p>NOUTO-ROMU POUTUN KORJAAMO SEPPÖ POUTTU puh. 724 576 Orismala</p>
<p>HANNUN PAJA KATSASTUS NÄYTTÖ Isokyrö puh. 713 218</p>	<p>ISONKYRÖN KEMIKALIO Puh. 713 116</p>
<p>OLLILAN VAATETUSLIIKE Isokyrön keskusta KOP:n liiketalo puh. 713 211</p>	<p>Auto- ja konekorjaamo HEIKKI LEHTONEN Isokyrö – puh. 713 268</p>
<p>TERVAJOEN KELLO Arvi Kujala Puh. 785 117</p>	 <p>URAJ Myymälä-leiomo-baari TERVAJOKI p. 785 053</p>
<p>T: lähikauppias MUNKKI Tervajoki 785 088</p>	<p>Parturi - kampaamo MARIA SUOKKO Tervajoki puh. 961-785 576</p>
<p>T:mi J.A. KEKO 66440 TERVAJOKI Tervajoki puh. 961 - 785 109</p>	<p>POHJANKYRÖN VAKUUTUS</p>
<p>ARMIDA Hannele Erkkilä Aikuisten ja lasten käytettyjen ja uusien vaatteiden kauppa 61500 ISOKYRÖ, puh. 713 618</p> 	 <p>KYRÖN PAINO Tervajoki Puh. 961-785 482</p>

KULJETUKSIA

Käsin käsiteltävistä
hiabilla hoideltaviin

V. IKOLA

Puh. 713 078, auto 94040/61778

ISONKYRÖN KONEMAALAUUS KY

HIEKKA PUHALLUS JA
RASKAAN KALUSTUKSEN
MAALAUUS

Rauno Kettula 713 443

LIIKENNÖITSIJÄ TAPANI KANGAS

puh. 724 217, autoon 94040/65217

- Erikokoisia linja-autoja tilausajoon

Joulukukat Pispalan Kaupasta

Isokyrö puh. 713 232

Kaivinkonetyöt Hannu Korvola

puh. 785 132

Toivotamme asiakkaillemme
Hyvää Joulua

A. K. SARPON LIIKENNE Ky TIELIIKENNE Oy

Seinäjoki puh. 140 424

T. V. Kontturi K-lähikauppa Valtaala

— PALVELEMME MYÖS
TAVARAIN KOTIINKULJETUKSELLE

— SOITELLAAN

puh. 724 502

Valtuutettu Massey Ferguson huoltokorjaamo.

ESAN PAJA Ky

Lehmäjoki puh. 724 340,
autoradiopuh. 949363834

KYRÖNMAAN TILITOIMISTO

Puh. 713 526

ISONKYRÖN FYSIKAALINEN HOITOLAITOS

Isokyrö • Puh. 713 467 • Vähäkyrö • Puh. 784 598, autopuh. 949365480

FYSIKAALISET HOIDOT	KIRURGIAN ERIKOISLÄÄKÄRIT	HIERONTAPALVELU	VAPAA-AJAN PALVELUT
Lämpöhoidot	Jussi Kangas	Osa- ja kokohieronnat	Vähässäkyrössä
Hieronta	Pertti Kuusisto	ilman lähetettä	Sauna + uima-allas
Lääkintävoimistelu	Reijo Syrjä	Hieroja Erkki Latvala	Solarium
Vetohoidot	yksitysvastaanotto		
Sähkökipuhoidot	Isossäkyrössä		

Rauhallista Joulua
ja
Hyvää Uutta Vuotta

 DIESEL KORJAAMO
V. KUJALA
ISOKYRÖ 61500 KP 4 PUH. 964 - 724 561

Kiittäen kuluneesta
vuodesta
Toivotamme
asiakkaillemme

HYVÄÄ JOULUA JA
ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA

WAASKO Isokyrö

VAATIVIIN KOHTEISIIN KORKEAN TEKNOLOGIAN TUOTANTOVÄLINEET

- kappaleenkäsittelyrobottijärjestelmät
- erikoistyöstökoneet
- kokoonpanokoneet
- yhdistetyt erikoiskoneet

Meillä on näyttöjä korkeasta osaamisestamme
vaativissa kohteissa.

PLANTOOL OY

automation

61500 ISOKYRÖ Puh. 964-713516

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta*

**ISONKYRÖN
SÄÄSTÖPANKKI**

Toivotamme
kaikille
asiakkaillemme

**Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta vuotta**

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI
ISOKYRÖ — TERVAJOKI

**Hyvää Joulua
toivottaa
Parturi-Kampaamot**

**KUJALA RAILI
MELANEN RAIJA
RÄSÄNEN LEENA
LATVAKOSKI EIJA
UUSI-RANTA ANNE
TERÄVÄINEN TARJA
PERKIÖ MARJATTA
LEHTONEN RAILI
LEHTIÖ AILA
KETTULA PAULA**

**Kyrönmaan Maansiirto
Maunuksela Ky**

Puh. 964/724 513,
autopuh. 94040/65613

**Suoritan kaikenlaista louhintaa,
piikkausta, kaivua ja maa- ja
kiviaineksien siirtoa.
Ajanmukaisella kalustolla.**

**Tule viihtymään
mukavaan pihvi- ja
tankkauspaikkaan**

Ark. 7—22
Lauan. 8—22
Sun. 10—22

KESOIL
JUHANI UDELIUS
Tervajoki, p. 785 110

Kenkä-Aitan Tertut ja Eila
kiittävät asiakkaitaan
kuluneesta vuodesta ja
toivottavat

*Rauhallista Joulua
ja
Onnekasta
Uutta Vuotta!*

**ISONKYRÖN
KENKÄ-AITTA**
713405

*Kiittäen
asiakkaitamme
kuluneesta vuodesta
toivotamme
Rauhallista Joulua
ja
Hyvää Uutta Vuotta*

**TAMMISORA
KY**

puh. 725 037

*Hyvää Joulua
Onnea vuodelle
1987*

P. SAARI OY
ISOKYRÖ puh. 713 344

RAKENNUSTARVIKE KY
BUCKMAN & MULLOLA
ISOKYRÖ puh. 713 362

KULJETUSASIOISSANNE

VAASAN

**KIITOKULJETUS
OY**

Konttori: Isokyrö puh. 713 209

Hyvää Joulua

TOIVOTTAAN ISONKYRÖN KUORMA-AUTOILIJAT

Erkkilä Markku & Seppo Oy

Haavisto Lasse

Ikola Veikko

Kallio Erkki

Kuivila Eero

Kujala Erkki

Kujala Jussi

Kukila Jarmo

Laine Heikki

Markko Helke

Mullola Erkki

Rauhala Mauno

Riihimäki Kalevi

Riihimäki Tauno

Riihimäki Väinö Ky

Rinta-Koski Elmer

Saukko Juhani

Sillanpää Esko

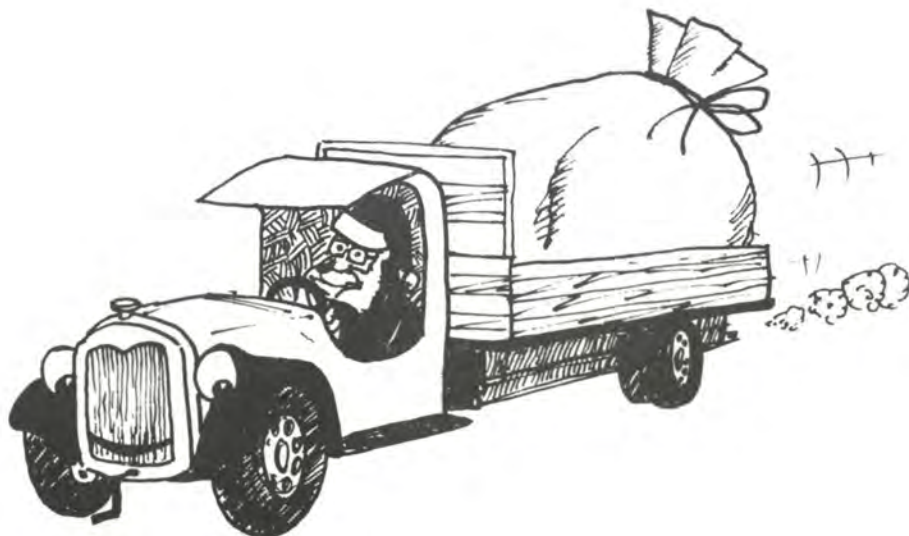
Suomela Antti

Suomela Jorma

Torpisto Ville

Vaasan Kiitokuljetus Oy

Ylinen Lauri Ky

SORA-ASIOISSA ISONKYRÖN KULJETUS OY

Hakala Raimo
Kahelin Risto
Kukila Matti
Kujala Heikki
Kujala Paavo

Pollari Lasse
Ristiluoma Jorma
Ristiluoma Martti
Tarkkanen Arvo

EDULLINEN OSTOPAIKKA ORISMALASSA

— ELINTARVIKKEET —KODINTARVIKKEET
—TALOUSTAVARAT —TEKSTILIÄ

**KYLÄKAUPPA
LEPPILÄHTI**

ORISMALA Puh. 964-724536

*Emme hikoile turhaan
Haluamme antaa parhaamme,
koska tiedämme, että paikallislehti
luetaan tarkkaan.
Hyvää Joulua ja
onnellista Uutta Vuotta*

Pohjankyrö -lehti

*Ajat Asconalla, Sierralla, Sunnylla,
Jetalla, Corollalla, 323:lla ...*

Mutta et kaihda kovaakaan peliä.

Koeajomme ne kaikki. Ja tietysti Fiat Regatan, edullisimman eurooppalaisen I- ja II-veroluokassa.

Suorituskyvyssä ja taloudellisuudessa Regata on kärkipäässä. Varustelultaan, sisätiloiltaan, ajo-ominaisuuksiltaan ja edustavuudeltaan Regata on edellä muita.

***FIAT ON OSTETUIN AUTO EUROOPASSA.
FIAT ON OSTETUIN TUONTIAUTO LÄNSI-SAKSASSA.
MIKSI?***

Meillä asia selviää. Soita, niin sovitaan koeajosta.

FIAT **PETOJEN SUKUA**

Fiat myynti ja huolto
kupen·auto
— Isokyrö Puh. 964 - 724661 —

MF- ja Valmet-traktorien
vuosihuollot,
ajankohtainen asia.

**KORJAAMO
HEIKKI MAUNUKSELA KY**
Valtaala puh. 724 556

*Kynttilät ikkunassa,
Joulu ruudussa jokaisessa,
lämmön ja valon juhla.*

*Rauhallista Joulua
ja Hyvää Uutta Vuotta!*

HANKKIJA

AVOINNA ARK. 9-18
LAU 9-15

UUSIEN AUTOJEN

SEKÄ

HYVIEN käytettyjen HYVÄ ostospaikka

*Automyynti
R&H Paavola*

Tervajoella
puh. 961 - 785 375

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*

**AUTOLIIKE
JUSSI RUUTI OY**

66440 Tervajoki

**Radiot—TV—Stereot—Videot
Kodinkoneet vähällä rahalla
Laihialta**

Lahdenmaan Radio ja TV
Laihia—puh. 770 443

KOLARIKORJAAMO-AUTOMAALAAMO

autokorjaamo
Mäkipaja Oy

ISOKYRÖ puh 964-713701

**ISONKYRÖN
KIRJANPITOPALVELU KY**
VEROTBOYS puh. 713 560
ISOKYRÖ

**KYRÖNMAAN
OPTIIKKA**
TERVAJOKI • Puh. 961-785 440

Oy Kyrönpelto
Tervajoki Puh. 785 247

**TERVAJOEN AUTOHUOLTO
HEIKKILÄ & TAMPSI**
Puh. 961/785 626

**FYSIKAALINEN HOITOLA
JOHANNA ULVINEN KY
PUH. 713 715**

PETRINELLA

61500 ISOKYRÖ PUH. 713 555

**KÄY KURKKAAMASSA
MITÄ MEILTÄ LÖYTYY
NAISILLE,
LAPSILLE**

*Syväää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta*

POLYNO Oy

Tervajoki
puh. 785 297

Arwidson-takuulla

**OLEMME ERIKOISTUNEET
MOOTTORINOSIEN
KONEISTAMISEEN!**

*Kysy meiltä mitä maksaa
sylinterin poraus, kampi-
akselin hionta tai kansit-
työt. Meiltä saat myös
huippulaatuiset Arwidson-
takuuvaraosat.*

**SEINÄJOEN
MOOTTORIHOMO**

Pohjankaari 10 60120 Seinäjoki 964-149 511

Laaja lahjatavaravalikoima

- stereot — videot — TV:t — pölynimurit
- kahvinkeittimet, ym. ym. edullisin hinnoin

**KYRÖNMAAN SUURIN
KORISTEVALAISIN VALIKOIMA**

*KIITÄMME KULUNEESTA VUODESTA JA
JA TOIVOTAMME JOULURAUHAA SEKÄ
ONNEA VUODELLE 1987*

PUH. 961-785142

TOYOTA

Joulurauhaa ja Hyvää Uutta Vuotta

JYLLINKOSKEN SÄHKÖ OY

ISOSSAKYRÖSSÄ

Piiriesimies A. VIRTA puh. 713 142

PÄÄKONTTORI KURIKKA puh. 502 400

SORAN TARVITSIJAT

Saatavana betoni- ja salaoja soraa, myös seulottuna.

Sekä muuraus- että täytehiekkaa.

Lisäksi tela-alustaista kaivinkonetta saatavana kaivuutöihin

JORMA KANGAS JYRKI KANGAS

Puh. 724 277

LEHMÄJOKI

Puh. 724 344

*Kiitämme
yhteistyövuodesta 1986
ja toivotamme Teille
Rauhaisaa Joulua
ja menestyksellistä Uutta Vuotta 1987*

**KURIKKA
PAINO**

UUDISRAKENTAMISTA, PERUSKORJAUSTA,
SUUNNITTELUA

Rakennuspalvelu P. HAAPOJA KY

61500 ISOKYRÖ puh. 964 - 713 477

OLTERMANNI

Fuurtoa

Kyrönmaan Osuusmeijeri

Puh. 713 039

ASA

Kodinkone- Radio ja TV-talo

**ISONKYRÖN
KONEPISTE KY**

Asko Pollari

Isokyrö, puh. 713 416

Siemens

SONY

Rosenlew

- Osta takuu lelu lapselle
- Laadukkaat lahjatavarat aikuisille

Leenan Lelu ja Lahja

61500 ISOKYRÖ puh. 713 737

**KAIVINKONE
URAKOINTI
P. KUJALA KY**

Isokyrö puh. 713 263, 949/365 663

Kuljetus omalla lavetilla
kaikkia maanrakennusalan töitä.

Uudet Mazdat ja tunnetusti
hyvät vaihtoautot

E.Taulun autoliike

TERVAJOKI PUH. 961-785 056
VAASA PUH. 120 180

VARAOSAT TERVAJOELTA

KYRÖN

AUTO-OSAT KY

TERVAJOKI ☎
Varaosat 961-785 461
Huolto 961-785 462

Ark 9 - 17
Per 9 - 18
lau 9 - 13

- varaosat
- autotarvikkeet
- renkaat
- akut
- öljyt
- työkalut

TOYOTA-HUOLTO TERVAJOELTA

KYRÖN

AUTO-OSAT KY

TERVAJOKI ☎
Huolto 961-785 462
Varaosat 961-785 461

TOYOTA TOYOTA
ALKUPERÄISÖSÄT HUOLTO

- huollot
- korjaukset
- säädöt
- rengastyöt

Ark
klo 8 - 16

NYKYAIKAISIN ERIKOISLAITTEIN

*Kiittäen kuluneesta vuodesta
toivotamme asiakkaillemme*

**HYVÄÄ JOULUA JA
MENESTYKSELLISTÄ UUTTA VUOTTA**

Kyrönmaan Osuuspankki

Isonkyrön Betoni Oy

66440 Tervajoki puh. 961 -785133,785137

AMMATTIT AidON PERINTEITÄ VUODESTA 1936

Tervajoen Kiviveistämö Oy

VALMISTAA HAUTAKIVIÄ YM. KIVIALAAN KUULUVAA
Tervajoki - puh. 785 248

Maatalous

NOROLAMPI Ky

Tervajoki

785023

**KYRÖNMAAN SAMMUTIN
HUOLTO KY**
Puh. 713 480

PEKKA LAITALA
Isokyrö puh. 713 513

**KOSMETOLOGINEN
HOITOLA MARITTA**
Puh. 713 727

LUODON METALLI
Isokyrö puh. 713 262

**Niemen Kukka- ja
Hautauspalvelu**
Puh. 713 884 ISOKYRÖ

POHJANKYRÖN AUTO KY
Puh. 713 720

ISOKYRÖ, puh. 713 411

Valokuvausliikkeet
K. J. Mielty Ky

Isokyrö Tervajoki
P. 964-713 248 P. 961-785 441

Syväää Joulua
ISONKYRÖN
TAKSIAUTOILIJAT R.Y.

**K-VALINTA
HATTUNEN**

ISOKYRÖ PUH. 713 190

Lahjat tehdas- myymälästä

POISTOERIÄ HUIPPUHALVALLA
TERVAJOEN HACKMANILTA! TULE!

- EKSTRA-HALVAT HAVIN KYNTTILÄT
- VUOAT • PAISTINPANNUT
- LUSIKAT, HAARUKAT JA VEITSET
- KATTILOITA • myös Arabian ja Nuutajärven tuotteita
- PALJON MUUTA KÄYTTÖTAVARAA ITSELLE TAI LAHJAKSI

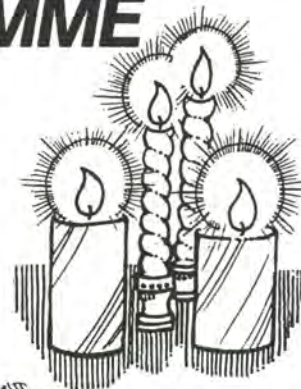
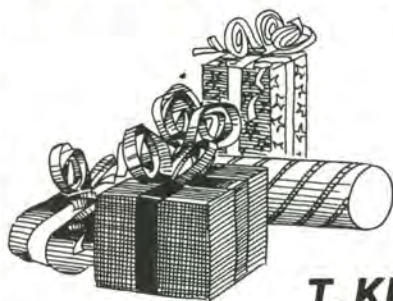

TERVAJOKI
Puh. (961) 785 430
AVOINNA:
MA-Pe 10-18
La 9-14

**TOIVOTAMME ASIAKKAILLEMME
JA LIIKETUTTAVILLEMME**

**HYVÄÄ JOULUA
JA ONNELLISTA**

**UUTTA
VUOTTA**

**T. KETTULAN
KAUPPAHUONE JA HENKILÖKUNTA**

K KETTULAN KAUPPAHUONE

**ISOKYRÖ
P. 713 346**

*Kiitämme ilmoittajia
ja kirjoittajia*

Isonkyrön Yrittäjät r.y.

T-MAATALOUDESTA JÄRKIHINTAAN

**AVOINNA MA—PE KLO 8.00—17.00
LA KLO 8.00—13.00**

**PALVELUA PARHAIMMILLAAN KAIKISSA MAATALOU-
TEEN LIITTYVISSÄ ASIOISSA.**

**TEEMME MYÖS RYPSIN VILJELYSOPIMUKSIA SEKÄ
SOPIMUKSIA SIEMENVILJASTA.**

KANNATTA KYSYÄ EHTOJAMME.

***HYVÄÄ JA RAUHALLISTA JOULUA
KAIKILLE TÄMÄN LEHDEN LUKIJOILLE
JA YSTÄVILLE TOIVOTTA***

**T: maatalous
MATTI PAASI**

**MYYMÄLÄ JA VILJAVARASTO
ORISMALA PUH. 724 588**